"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" жабық акционерлік қоғамының 2004 -2006 жылдарға арналған даму жоспарын бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2004 жылғы 19 наурыздағы N 344 қаулысы. Қаулының күші жойылды - ҚР Үкіметінің 2005 жылғы 5 наурыздағы N 215 Қаулысымен

"Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуының индикативтік жоспарларын әзірлеудің ережесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 жылғы 14 маусымдағы N 647 қаулысына сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етеді:

1. Қоса беріліп отырған "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" жабық акционерлік қоғамының 2004-2006 жылдарға арналған даму жоспары бекітілсін.

2. Осы қаулы қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі

"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" жабық акционерлік қоғамының 2004-2006 жылдарға арналған даму жоспары

1-Бөлім. "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" ЖАҚ-тың жай-күйі және оны дамытудың перспективалары туралы баяндама

1. Кіріспе

"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры жабық акционерлік қоғамының миссиясы - Қазақстан Республикасы халқының барлық жіктеріне және өңірлеріне зейнетақы қызметтерін ұсыну қол жетімділігін және сапасын қамтамасыз ету, салымшылардың жеке зейнетақы шоттарындағы зейнетақы жинақтарын сақтау және олардың өсімі мүддесінде активтерді тиімді түрде инвестициялық басқаруды жүзеге асыру. "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" салымшылар үшін зейнетақы жинақтарының өсімі, құрылтайшы үшін Қазақстан

Республикасының Үкіметі дивидендтер төлеу арқылы кірістер алуға, сондай-ақ Қазақстан Республикасы жинақтаушы зейнетақы жүйесінің және республиканың өзге де қаржы рыногы секторларының одан әрі дамуына ықпал етуге ұмтылады.

Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" жабық акционерлік қоғамын құру туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997 жылғы 24 қыркүйектегі N 1372 қаулысына сәйкес құрылды. "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" зейнетақы жарналарын тарту және зейнетақы төлемдерін төлеу жөніндегі қызметті жүзеге асыру құқығына мемлекеттік бас лицензиясы (1998 жылғы 30 желтоқсандағы N 6 лицензия) және бағалы қағаздар рыногында клиенттердің шоттарын жүргізу құқығынсыз брокерлік және дилерлік қызметпен айналысуға (1999 жылғы 11 тамыздағы N 0402200075 лицензия) және зейнетақы активтерін инвестициялық басқару жөніндегі қызметпен айналысу (1999 жылғы 11 тамыздағы N 0412200040 лицензия) құқығына мемлекеттік лицензиялары бар. Қазақстан Республикасының Үкіметі "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" акционері болып табылады. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 жылғы 27 шілдедегі N 837 қаулысына сәйкес "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" мемлекеттік акциялар пакетін иемдену және пайдалану құқығы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне берілді. "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" еншілес және тәуелді ұйымдары жоқ, басқа заңды тұлғалардың капиталына қатыспайды. Қазақстан Республикасы Үкіметінің "Кейбір акционерлік қоғамдар мен республикалық мемлекеттік кәсіпорындардың (ұлттық компаниялардың) қызметтерін тиімді басқару мен бақылауды ұйымдастыру шаралары туралы" 2001 жылғы 28 ақпандағы N 290 қаулысына сәйкес "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" ұлттық компания мәртебесі бар. "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" "Қазақстан қор биржасы" жабық акционерлік қоғамының Биржа кеңесінің 1999 жылғы 13 тамыздағы шешімі бойынша мемлекеттік бағалы қағаздармен (К санаты) сауда-саттыққа қатысу құқығымен, куәлік N МО61, сондай-ақ қор биржасының ("Р" санаты) ресми тізіміне енгізілген мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздар саудасына қатысу құқығымен, 2003 жылғы 10 қазандағы N 24 хаттама, Қазақстандық Қор биржасының мүшелігіне қабылданды. Қазақстан Республикасының Үкіметі тұлғасында Акционерлердің жалпы жиналысы "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" жоғарғы органы болып табылады. Басқару органы - Директорлар кеңесі. Атқарушы (жекедара) орган - Бас директор. Бақылаушы органның функциясын Тексеру комиссиясы жүзеге асырады.

"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" құрылымы орталық аппарат - 14 дербес құрылымдық бөлімшелерден, Астана қаласындағы филиалдан және әрбір облыс орталықтары мен Семей, Жезқазған қалаларындағы 16 өңірлік

өкілдіктерден тұрады.

"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" ұстанған үлгісін - желілік-функционалдық ұйымдық құрылымын таңдау - "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" алдарында тұрған зейнетақы жарналарын жинау, зейнетақы активтерін инвестициялау және зейнетақы жинақтарын төлеу (алу) жөніндегі мақсаттар мен міндеттерді біртұтас қаржы орталығынан жүзеге асыратын миссиясымен, сондай-ақ өкілдігі мен филиалының дамыған өңірлік желісі бар екендігімен танымал болған, салымшылар мен алушыларға операциялық қызмет көрсету жөніндегі операциялық қызметімен ерекшеленеді.

"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" бөлімшелерін саралау олардың функционалдық белгілері:

1. "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" басшылығы;

2. "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" активтерін басқарушы бөлімшелер - инвестициялық басқарма, сауда операциялары бөлімі, зейнетақы активтерін есепке алу және операциялар жөніндегі басқармасы, қаржы рыноктарын зерттеу және тәуекелділікті басқару бөлімі;

3. Салымшыларды тартушы бөлімшелер - салымшылармен жұмыс жөніндегі басқарма, филиал, өңірлік өкілдіктер;

4. "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" қызметіне қолдау көрсететін бөлімшелер - бухгалтерлік есеп және есептілік бөлімі, бюджетті жоспарлау және бақылау бөлімі, заң бөлімі, ақпараттық технологиялар бөлімі, ішкі аудит бөлімі, қызметкерлер құрамын басқару секторы, ақпараттық қауіпсіздік секторы;

5. "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорын" әкімшілік-шаруашылық жағынан қамтамасыз етуді жүзеге асыратын бөлімшелер - әкімшілік-шаруашылық бөлімі, кеңсе арқылы жүзеге асырылды.

"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" 2003 жылғы жалпы штаттық саны 194 бірлікті құрайды, олардың ішінде орталық аппаратта - 134 бірлік, филиал мен өңірлік өкілдіктерде - 60 бірлік бар. Бұл ретте бірінші басшы, оның орынбасарлары, бас бухгалтер мен дербес бөлімшелер басшыларынан тұратын орталық аппарат басқарушы құрамының пайыздық ара салмағы "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" жалпы санының 9,8%-ін құрайды. Өкілдік қызметкерлерінің саны өкілдік қызмет көрсететін облыста тұратын халық санына және "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" салымшылар санына қарай 2 адамнан 5 адамға дейін өзгеріп отырады. Жоспарланған мерзімге арналған " Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" ЖАҚ-ын басқарудың аталған үлгісінің одан әрі дамуы "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" құрылу құрылымының желілік-функционалдық принциптерін сақтай отырып, жаңа функциялар енгізу және (немесе) бар функцияларды өзгерту шараларынан

туындаған оның құрамды бөліктерін одан әрі жетілдіруге бағытталатын болады. Айталық, Қордың алдына селолар мен кішкентай қалалар тұрғындарын жинақтаушы зейнетақы жүйесіне тарту, әрбір тұтынушыға қаржы қызметін көрсету үшін құрылған өңірлік өкілдіктерді дамыту бойынша қойылған міндеттерге сәйкес, сипатталып отырған мерзім ішінде "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" жеке тұлғалардан тұратын, Қормен жеке еңбек келісім-шартына отырған, алайда "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының " штаттағы қызметкерлер құрамына енбейтін агенттік желіні кеңейту жоспарлануда. Сонымен қатар, маркетингтік стратегияны дайындап, іске асыруды қамтамасыз ететін орталық аппарат бөлімшелері де дамитын болады.

"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" ЖАҚ-ның ұйымдық құрылымы

```
                                  _________________________
                              |Бас директор - 1 бірлік |
                        |                              |

                                       |                       |
Бас директордың              Бас директордың орынбасары - 1
орынбасары   -                                      бірлік
1 бірлік          ____________________________________________
_____________         |                  |                |
     |              |                    |                |
Салымшылармен   Инвестициялық     Қаржы рыноктарын     Сауда
жұмыс          басқарма - 13     зерттеу және       операция.
басқармасы - 31  бірлік              тәуекелділікті         лары
     |             |              басқару бөлімі-     бөлімі -
Операциялық     Инвестициялар       11 бірлік           4 бірлік
бөлім - 12          қоржынын басқару                   |
бірлік            бөлімі - 4 бірлік    Инвестициялар
      |              |                 рыногын талдау
Үйлестіру          Қоржындық есеп       секторы - 3 бірлік
бөлімі -              бөлімі - 4 бөлімі                |
18 бірлік            |                Зейнетақы рыногын
                  Нормативті есеп     талдау және статис.
                  айырысу және         тика секторы - 4
                       есептеме бөлімі          бірлік
                     - 4 бірлік                        |
                                          Стратегиялық
```

жоспарлау және
тәуекелділікті
басқару секторы
- 3 бірлік
схеманың жалғасы
____
|Бас директор - 1 бірлік |
| |
|§ | |
Атқарушы директор Бас бухгалтер Техникалық директор
- 1 бірлік - 1 бірлік - 1 бірлік
- Заң бөлімі - Зейнетақы Бухгалтерлік	Ақпараттық	
6 бірлік активтерін есеп және	технологиялар -	
есепке алу есептеме -	бөлімі - 10	
- Кеңсе - және бөлімі - 6	бірлік	
5 бірлік операц-р бірлік		
басқармасы	Бағдарламалық	
- Қызметкерлер - 16 бірлік	қамсыздандыруды	
құрамын	қолдау және -	
басқару Зейнетақы Бюджетті	дамыту секторы	
секторы - 3 активтерін жоспарлау -	- 4 бірлік	
бірлік есепке алу және		
бөлімі - 5 бақылау	Жүйелік және	
- Әкімшілік- бірлік бөлімі -	техникалық -	
шаруашылық 4 бірлік	қамсыздандыру	
бөлімі - 10 Есеп секторы - 5	
бірлік айырысу бірлік	
операциялары	
бөлімі - 10 Ақпараттық	
бірлік қауіпсіздік -	
секторы - 3	
бірлік	
Ішкі аудит |
бөлімі - 5 --|
бірлік |

с х е м а н ы ң т ө м е н г і ж а л ғ а с ы

Филиал Астана қаласы - 7 бірлік	Ақмола облысындағы өкілдік - 4 бірлік	Ақтөбе облысындағы өкілдік - 4 бірлік	Талдықорған қаласындағы өкілдік - 2 бірлік	Атырау облысындағы өкілдік - 3 бірлік	Шығыс Қазақстан облысындағы өкілдік - 4 бірлік	Семей қаласындағы өкілдік - 2 бірлік

с х е м а н ы ң ж а л ғ а с ы

Жамбыл облысындағы өкілдік - 4 бірлік	Батыс Қазақстан облысындағы өкілдік - 3 бірлік	Қарағанды облысындағы өкілдік - 5 бірлік	Жезқазған қаласындағы өкілдік - 2 бірлік	Қызылорда облысындағы өкілдік - 3 бірлік	Қостанай облысындағы өкілдік - 4 бірлік

с х е м а н ы ң с о ң ы

Маңғыстау облысындағы өкілдік - 3 бірлік	Павлодар облысындағы өкілдік - 4 бірлік	Солтүстік Қазақстан облысындағы өкілдік - 4 бірлік	Оңтүстік Қазақстан облысындағы өкілдік - 5 бірлік

2. Қаржы, зейнетақы рыноктарын талдау Бәсекелестер және Қордың жалпы рыноктағы үлесі Қазақстан Республикасының ішкі қаржы рыногы

Қазақстан Республикасы ішкі жалпы өнімінің салыстырмалы түрде көбеюі 2001 жыл ішінде 13,5%, 2002 жыл ішінде 9,5% құрады. Қазақстан экспорттайтын көмір сутегі мен басқа да шикізат бағаларының өсуіне әкеп соқтырған соңғы

әлемдік оқиғалар 2002 жылдың аяғы мен 2003 жылдың басында еліміздің сауда балансының оң сальдосына және мемлекеттік бюджет тапшылығының төмендеуіне әсер етті. Валюта рыногында 2001 және 2002 жылдары теңгенің АҚШ долларына шаққандағы құнсыздануы тиісінше жылдық 3,86% және 3,32% құрады. 2003 жылдың басында теңгенің аталған валютаға қатысының бекігендігі, яғни ағымдағы жылдың бірінші жартысында жылдық 3,57% құраған теңгенің бағамының көтерілгендігі байқалды.

Мемлекеттік бағалы қағаздар секторында, атап айтқанда 2001 жылғы аукциондар бойынша мемлекет тарапынан қарызға алу көлемі ішкі рынокта 142 401 млн. теңгені, олардың ішінде Ұлттық Банкінің қысқа мерзімді ноталары - 116 433 млн. теңгені, Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары - 25 930 млн. теңгені, жергілікті атқарушы органдардың бағалы қағаздары - 38 млн. теңгені құрады. 2002 жылы эмиссиялар көлемі бастапқы рынокта 2001 жылмен салыстырғанда 84,41% артып, 262 688 млн. теңгені құрады. Бұл ретте Ұлттық Банкінің ноталары - 208 347 млн. теңгені (+78,87%), Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары - 51 736 млн. теңгені (+99,52%), жергілікті атқарушы органдардың бағалы қағаздары - 2 605 млн. теңгені (+6706,33%) құрады. 2003 жылдың бірінші жарты жылдығында бастапқы рыноктағы эмиссиялар көлемі 347 950 млн. теңгені құрады, ол тұтас алғанда 2002 жылғы мөлшерден 24,50% жоғары. Бұл ретте, Ұлттық Банкінің қысқа мерзімді ноталары - 336 313 млн. теңгені (+38,05%), Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары - 6 945 млн. теңгені (-644,92%), жергілікті атқарушы органдардың бағалы қағаздары - 4 692 млн. теңгені (+44,49%) құрады.

2002 жылдың аяғында Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі тарапынан қарызға алу көлемі ішкі және сыртқы қаржы рыноктарында негізінен бюджетке салық және міндетті төлемдердің келіп түсуінен, "Қазақмыс" корпорациясы акцияларының мемлекеттік пакетін сатудан және экспорттық операциялар кірісінен болған өтімділік түсімі әсерінен төмендегенін атап өту керек. Нәтижесінде Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі қазіргі уақытта мемлекет тарапынан мемлекеттік бағалы қағаздардың негізгі эмитенті болып табылады. Алыпсатарлық құрамдас бөлік көзқарасынан алғанда қысқа мерзімді ноталар және РЕПО секторлары қалыптасқан теңге ревальвациясы жағдайында барынша актуальды болады. Бірақ ол екінші жағынан алғанда қарқынды дамып келе жатқан зейнетақы активтерін инвестициялау үшін қаржы құралдарында жинақтаушы зейнетақы қорларының тұтыну проблемаларын шешпейді. Ол өз кезегінде корпоративтік борышты бастапқы орналастыру көлемін арттыру бөлігінде мемлекеттік емес бағалы қағаздар секторының дамуын жеделдетуі тиіс.

Мемлекеттік бағалы қағаздар секторының қайталама рыногында жинақтаушы

зейнетақы қорларының инвестициялар қоржынын құрайтын негізгі базалық қаржы құралдары пайыздық ставкасы деңгейінің біртіндеп төмендеуі байқалуда (1-кесте).

1-кесте

Қазақстан Республикасының тәуелсіз еурооблигациялар кірістілігінің серпіні

(п а й ы з)

Еурооблигациялар атауы	2001 жыл	2002 жыл	2003 жылдың 1 жарты жылдығы
Еуронота - 4	6,11	2,83	2,66
Еуронота - 7	6,59	4,29	3,35

2001 жылдың қорытындылары бойынша Еуро-4 ставкасының 6,11%-тен 2002 жылдың аяғына 2,83%-ке және Еуро-7 ставкасы бойынша 2002 жылдың басындағы 6,59%-тен 2003 жылдың басына 4,29%-ке төмендеуі өсіп келе жатқан зейнетақы активтерінің айтарлықтай өтімділігімен және бұл құралдарға сұраныстың болуымен ерекшеленеді.

Мемлекеттік емес бағалы қағаздар секторындағы бастапқы рынокта бағалы қағаздар шығарудың едәуір өскені байқалды. Айталық, 2002 жылы "Альфа-Банк" ЕБ ААҚ, "Арна" ААҚ, "Альянс Банк" ААҚ, "Қазақстан Даму Банкі" ЖАҚ, " Жәйрем КБК" ААҚ, "Қазатомпром" ҰАҚ, "Қазақстандық ипотекалық компания" ЖАҚ, "Нұрбанк" ААҚ, "Ордабасы" корпорациясы алғаш рет өз облигацияларын шығарды, "Астана-финанс" ААҚ, "АСҚ Банкі" ААҚ, "ТұранӘлемБанк" ААҚ, " ЦентрКредитБанк" ААҚ, "Қазақстан Халық Банкі" ААҚ, "Казкоммерцбанк" екінші облигацияларын шығарса, "Казкоммерцбанк" ААҚ және "Темірбанк" ААҚ үшінші эмиссияны жүзеге асырды. 2002 жылғы 1 қаңтарға жинақтаушы зейнетақы қорлары "А" дәрежесіне енгізілген Қазақстан Республикасының негізгі ірі кәсіпорындардың акцияларына 6 642 млн. теңге (немесе инвестицияланған активтердің 3,9%-ын), "А" дәрежелі облигацияларға - 33 874 млн. теңге (немесе инвестицияланған активтердің жалпы сомасының 19,7%) инвестициялады. 2001 жылмен салыстырғанда 2002 жылы мемлекеттік емес бағалы қағаздар салудың үлесті салмағы артты. Зейнетақы рынок операторлары негізінен ірі кәсіпорындардың облигациялары мен еурооблигацияларына инвестициялауды жүзеге асырды. Айталық, 2003 жылғы 1 қаңтарға зейнетақы активтерін "А" дәрежесіндегі акцияларға салу 10 334 млн. теңгеге (немесе инвестицияланған активтер көлемінің 4,0%), "А" дәрежесіндегі облигацияларда - 60 771 млн. теңгеге (немесе инвестицияланған активтер көлемінің 23,5%) артты.

2003 жылғы 1 шілдеге зейнетақы активтерін "А" дәрежелі акцияларға салу көлемі 13 329 млн. теңгеге (немесе инвестицияланған активтер көлемінің 4,35%), "А" дәрежелі облигациялар - 68 261 млн. теңгеге (немесе инвестицияланған активтер көлемінің 22,30%) дейін өсті.

2002 жылы және 2003 жылдың басында жүзеге асырылған корпоративтік облигациялар эмиссияларының ұлғаюы бірінші кезекте, қазіргі уақытта қаржы құралдарына тапшылығы байқалатын жинақтаушы зейнетақы қорларына бағытталған деп болжауға болады. Эмитенттер тарапынан жасалған мұндай тәсілдеме мемлекеттік емес бағалы қағаздар секторының дамуына айтарлықтай түрткі болды.

Банк қызметтері секторында екінші деңгейдегі ірі банктердің депозитті сыйақы ставкасының сәл төмендегенін атап өтуге болады (2-кесте).

2-кесте

Екінші деңгейдегі банк депозиттері бойынша сыйақы ставкасының серпіні

(пайыз)

Жыл	Валюта	1 ай	3 ай	6 ай	9 ай	12 ай
2001	USD	4,47	5,91	7,00	7,48	8,78
	KZT	6,46	8,14	9,70	11,23	12,63
2002	USD	4,30	5,80	6,00	7,30	8,50
	KZT	6,29	7,60	9,60	11,00	12,30
2003	USD	2,60	3,34	4,66	6,80	7,90
жылдың	KZT	3,80	4,90	6,46	8,30	9,40
1 жарты						
жылдығы	EUR	2,14	2,84	3,94	5,76	6,76

Жыл ішінде ставканың төмендеуі орташа алғанда 10-15 тармақты құрады. Ставканы төмендететін елеусіз түзетулер енгізе отырып сақталған тұрақтандыру тенденциялары екінші деңгейдегі банктердің заңды тұлғалардан арзан ақшаларды тарту позицияларының өзгермегендігін куәландырады. 2003 жыл ішінде құрылымдағы теңгелік депозиттердің артуына байланысты АҚШ долларында аталған депозиттердің төмендегені байқалады. Жалпы алғанда, қайта қаржыландыру ставкаларын одан әрі төмендету бойынша болжалды деректерді есепке ала отырып, депозиттер бойынша да ставкасының сәл төмендеуін күтуге болады.

Қазақстанның зейнетақы рыногы

Өткен 2001-2002 жылдары Қазақстан жинақтаушы зейнетақы жүйесі елеулі құрылымдық өзгерістерді бастан кешірді. Зейнетақы және қаржы рыноктарын интеграциялау есебінен жинақтаушы зейнетақы қорларының серпінді дамуы қаржы рыногында инвестициялық климаттың және институционалдық инвесторлар қызметі шарттарының өзгеруіне әсер етті. Сонымен бір мезгілде 2001-2002 жылдарда қаржы рыноктарының серпінділік сипаттамаларының өзгеруі жинақтау жүйесінің өз ішінде құрылымдық өзгерістерге әкеп соқты. Қазақстан Ұлттық Банкінің біріктірме деректеріне сәйкес 2003 жылғы 1 қаңтарда зейнетақы жинақтары бар қатысушылар/салымшылар саны 5 399 320 адамды құрады. Жинақтаушы зейнетақы қорлары салымшыларын жылдық серпін жиынтығымен сыбағалы қайта бөлу аталған статистикалық көрсеткіш бойынша 2001 және 2002 жылдар ішінде жүйенің тұрақтанғандығын және қазіргі уақытта салыстырмалы түрде орныққандығын көрсетеді (3-кесте).

3-кесте

Жинақтаушы зейнетақы жүйесінің қатысушылар/салымшылар санының серпіні (үлес салмағы, өсім)

Қорлардың атауы	2001 жыл, адам саны	Үлес салмағы, %	2002 жыл, адам саны	Үлес салмағы, %	Үлес салмағы %
"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры"	2 143 104	46,3	2 299 416	42,6	7,3
"Валют-транзит қоры"	178 597	3,9	292 548	5,4	63,8
"Қорғау"	45 461	1,0	64 939	1,2	42,8
"Қазақстан"	64 083	1,4	90 199	1,7	40,8
"НефтеГазДем"	90 106	1,9	123 424	2,3	37,0
"Абн-Амро КаспийМұнайГаз"	93 984	2,0	123 503	2,3	31,4
"Халықтық зейнетақы қоры"	107 244	2,3	137 991	2,6	28,7
"Сенім"	107 350	2,3	129 450	2,4	20,6
"Құрмет"	194 854	4,2	244 672	4,5	25,6
"Қазақстан Халық Банкі қоры"	776 093	16,8	914 326	16,9	17,8

"Д.А. Қонаев атындағы қор"	26 151	0,6	30 358	0,6	16,1
"Филип Моррис Қазақстан"	1 043	0,0	1 180	0,0	13,1
"ҰларҮміт"	715 177	15,4	808 095	15,0	13,0
"Қазақмыс"	83 625	1,8	92 081	1,7	10,1
"Отан"	3 333	0,1	28 505	0,5	755,2
"Капитал"	-	-	18 633	0,3	-
Барлығы	4 630 205	100,0	5 399 320	100,0	16,6

2002 жыл ішінде салымшылар саны 769 115 адамға (+16,6%) артты, ол талданып отырған мерзім ішінде еңбекке жарамды халықтың қамтылу аумағының кеңейгенін көрсетеді. Жинақтаушы зейнетақы жүйесі жетекшілерінің позицияларын қарастыру кезінде, 2001 жылмен салыстырғанда 2002 жылы "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" салымшыларының үлес салмағы 3,7 пайыздық тармаққа 42,6% деңгейіне төмендегені байқалады. Аталған мерзім ішінде салымшылар санының ең жоғары салыстырмалы өсуі мына зейнетақы қорларында байқалады: "Отан" - 755,2%, "Валют-транзит қоры" - 63,8%, "Қорғау" - 42,8%, "Қазақстан" - 40,8%.

Жинақтаушы зейнетақы қорлары қимасындағы салымшылардың базалық санының серпіні қатысушыларды жинақтаушы зейнетақы жүйесіне жаппай тарту сатысының аяқталғандығын, бірақ олардың жинақтаушы зейнетақы қорлары тарапынан қарқынды жүргізілген маркетингілік қызмет әсерінен жүйе ішінде қайта бөлінуі жалғасуда екенін байқатады (4-кесте). Салымшыларды тарту мақсатында бәсекелестікті күшейту барысында қалыптасқан тенденцияның сақталуы болжануда.

4-кесте

2002 жылға жинақтаушы зейнетақы қорларына қаражаттардың зейнетақы жинақтарын аудару түрінде келіп түсу

Қорлардың атауы	2002 жыл, млн. теңге	Үлес салмағы, %	Оның ішінде, "Мемлекеттік жинақтаушы зейнет. ақы қорынан" басқа қорларға аударылғаны, млн. теңге	Үлес салмағы, %

1	2	3	4	5
"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры"	445	2,9	-	-
"Валют-транзит қоры"	1 520	9,9	1 068	70,3
"Д.А. Қонаев атындағы қор"	134	4,9	80	59,7
"Халықтық зейнетақы қоры"	749	4,9	353	47,1
"Қазақстан"	595	3,9	215	36,1
"Қазақстан Халық Банкі қоры"	3 669	23,9	1 579	43,0
"Қазақмыс"	48	0,3	13	27,1
"Ұлар Үміт"	2 380	15,5	1 563	65,7
"НефтеГазДем"	403	2,6	205	50,9
"Құрмет"	1 080	7,0	626	58,0
"Абн-Амро КаспийМұнай Газ"	1 177	7,7	648	55,1
"Сенім"	297	1,9	156	52,5
"Қорғау"	337	2,2	239	70,9
"Филип Моррис Қазақстан"	104	0,7	46	44,2
"Отан"	1 992	13,0	190	9,5
"Капитал"	429	2,8	138	32,2
Барлығы	15 359	100,0	7 119	46,4

2001 жылы "ҰларҮміт", "Абн-Амро КаспийМұнайГаз" және "Қазақстан Халық Банкі қоры" жиынтығында салымшылар аударған зейнетақы жинақтары жалпы көлемінің 81%-ін тарта білді. Кестеден көрінгендей, 2002 жылы " Қазақстан Халық Банкі қоры" мен "Ұлар Үміт" қорлары аударылған зейнетақы жинақтарын тартуда жетекші орындарда болды (39,4%), ал "Қазақстан Халық Банкі қоры" бұрынғы мерзіммен салыстырғанда 2002 жылы зейнетақы жинақтарын тарту көлемін екі есеге арттырды. Басқа қорлардан салымшыларды тартуда "Қазақстан Халық Банкі қоры" мен "ҰларҮміт" қорларының көш бастауы ауқымды жарнамалы компаниямен қатар сараланған агенттік желі жұмысына бағытталған жұмылдырылған қатаң маркетингтік стратегияның жемісі болып табылады. Басқа жинақтаушы зейнетақы қорларының деректерімен қатар 2001 жылы "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорына" салымшылар аударған жинақтардың жиынтық көлемінің 1%, 2002 жылы 2,9% келіп түсті.

Жоғарыда атап өтілген қорлармен салыстырғанда "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорына" аударымдардың мұндай елеусіз деңгейі "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" заңға енгізілген өзгерістерді айқындайтын ақпараттық-түсіндірме жұмыстарымен ғана шектеліп, салымшыларды тарту стратегиясын жүргізбейтіндігімен, ал агенттік желінің жұмысы Қордың салымшысы болып табылатын тұлғалармен зейнетақы келісім-шарттарын жасасу , қате шоттарды біріктіру қызметімен және құлақтандыру науқанына қатысумен ғана шектелетіндігімен түсіндіріледі. Осының негізінде "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорына" ауысқан салымшылар өз таңдауларын маркетингтік тәсілдің әсерінен емес, саналы түрде жасаған деген тұжырымға келуге болады.

Жинақтарды аударудың жалпы тенденциясы бұрынғы мерзіммен салыстырғанда 2002 жылы 29,5% төмендеді, бұл салымшылардың зейнетақы жинақтарын аудару туралы шешім қабылдауды олардың аударымдардың артықшылықтарын ашып көрсететін, толық көлемдегі ақпаратты және шешім қабылдау үшін ұзақ мерзім талап етілетін жауапты қаржы мәселесі санатына жатқызатындығын көрсетеді. Сондай-ақ 4-кестеден көрінгендей, жекелеген зейнетақы қорлары "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорына" салымшылар тартуға мақсатты түрде бағдар ұстанған, мысалы: "Қорғау" (70,9%), " Валют-транзит қоры" (70,3%), "ҰларҮміт" (65,7%) және "Д.А.Қонаев атындағы қор" (59,7%).

5-кесте

Жинақтаушы зейнетақы қорларынан 2002 жылға зейнетақы жинақтарын аудару

Қорлардың атауы	2002 жыл, млн. теңге	Үлес салмағы, %	Оның ішінде, "Мемлекеттік жинақтаушы зейнет. ақы қорынан" басқа қорлардан келіп түскені, млн. теңге	Үлес салмағы, %
1	2	3	4	5
"Мемлекеттік жинақ. таушы зейнетақы қоры"	7 119	46,4	-	-

"Валют-транзит қоры"	273	1,8	23	8,4
"Д.А. Қонаев атындағы қор"	55	0,4	7	12,7
"Халықтық зейнетақы қоры"	429	2,8	19	4,4
"Қазақстан"	132	0,9	3	2,3
"Қазақстан Халық Банкі қоры"	1 666	10,9	180	10,8
"Қазақмыс"	93	0,6	4	4,3
"Ұлар Үміт"	3 298	21,5	108	3,3
"НефтеГазДем"	156	1,0	9	5,8
"Құрмет"	576	3,8	24	4,2
"Абн-Амро КаспийМұнай Газ"	988	6,4	27	2,7
"Сенім"	204	1,3	10	4,9
"Қорғау"	235	1,5	10	4,3
"Филип Моррис Қазақстан"	83	0,5	19	22,9
"Отан"	38	0,2	1	2,6
"Капитал"	5	0,0	0,06	1,2
Барлығы	15 350	100,0	444	2,9

Жинақтарды басқа қорларға аудару нәтижесінде "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорында" қаражаттардың жылыстауының үлес салмағы 2001 жылғы 86,5%-тен 2002 жылы 46,4%-ке дейін төмендегеніне қарамастан, "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" бұл көрсеткіш бойынша бірінші орында қалуда. " ҰларҮміт" қорынан ауысу көлемі 2001 жылғы 2,1%-тен 2002 жылы 21,5%-ке дейін едәуір өсті. Аударым нәтижесінде қаражаттардың жалпы жылыстауы " Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры", "Қазақстан Халық Банкі қоры" және "ҰларҮміт" қорының 2002 жылғы үлес салмағы 78,8% құрады, ол аталған қорларда жинақтаушы зейнетақы жүйесі активтерінің 67,8%-нің әкімшілдендірілуімен түсіндіріледі. Аударым нәтижесінде "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорына" басқа жинақтаушы зейнетақы қорларынан келіп түскен сомалардың үлес салмағын қарастырсақ, алдыңғы позицияны "Филип Моррис Қазақстан" (жалпы аударым сомасының 22,9%) иеленеді, бұл осы корпорациядағы кадрлардың тұрақтамауынан болуы мүмкін. "Қазақстан Халық Банкі қоры" мен "ҰларҮміт" қорынан аударымдардың айтарлықтай көлеміне қарамастан, осы қорлардың шығыны қорларға аударылған жинақтар есебінен өтеліп отырды, зейнетақы жарналары түрінде келіп түскен жинақтарын басқа

қорларға аудару арқылы өз активтерінен айрылуға мәжбүр болған "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" позициясы осылай сипатталады.

6-кесте

Жинақтаушы зейнетақы қорлары қимасында зейнетақы жарналарының келіп түсу серпіні

Қорлардың атаулары	2001 жыл, млн. теңге	Үлес салмағы, %	2002 жыл, млн. теңге	Үлес салмағы, %
1	2	3	4	5
"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры"	15 449	35,0	15 887	24,1
"Валют-транзит қоры"	1 361	3,1	2 225	3,4
"Д.А.Қонаев атындағы қор"	119	0,3	172	0,3
"Халықтық зейнетақы қоры"	838	1,9	1 443	2,2
"Қазақстан"	1 276	2,9	1 676	2,5
"Қазақстан Халық Банкі қоры"	12 577	28,5	15 621	23,7
"Қазақмыс"	1 531	3,5	1 791	2,7
"Ұлар Үміт"	1 308	3,0	11 831	18,0
"НефтеГазДем"	1 191	2,7	1 731	2,6
"Құрмет"	2 311	5,2	3 400	5,2
"Абн-Амро КаспийМұнай Газ"	2 410	5,5	5 239	7,9
"Сенім"	2 650	6,0	2 835	4,3
"Қорғау"	1 017	2,3	1 265	1,9
"Филип Моррис Қазақстан"	66	0,1	160	0,2
"Отан"	19	0,0	447	0,7
"Капитал"	-	-	187	0,3
Барлығы	44 123	100,0	65 910	100,0

Зейнетақы жарналарының келіп түскен сомаларының позициясы бойынша алғашқы орынға "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" ие - 24,1%, " Қазақстан Халық Банкі қоры" - 23,7%, "ҰларҮміт" - 18,0%, ол осы қорларда әкімшілік жолмен басқарылатын жеке зейнетақы шоттарының санына пара-пар деген сөз. "Абн-Амро КаспийМұнайГаз" қорына едәуір көлемде түскен түсімдер (7,9%) бұл қордың салымшылар кірісінің жоғары деңгейлілігімен түсіндіріледі.

7-кесте

2002 жылға жинақтаушы зейнетақы қорларынан зейнетақы жинақтарын төлеу серпіні

Қорлардың атаулары	2002 жыл, млн. теңге	Үлес салмағы, %
"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры"	1498	22,9
"Валют-транзит қоры"	218	3,3
"Д.А.Қонаев атындағы қор"	14	0,2
"Халықтық зейнетақы қоры"	109	1,7
"Қазақстан"	201	3,1
"Қазақстан Халық Банкі қоры"	1 548	23,7
"Қазақмыс"	312	4,8
"Ұлар Үміт"	1 095	16,7
"НефтеГазДем"	124	1,9
"Құрмет"	290	4,4
"Абн-Амро КаспийМұнай Газ"	509	7,8
"Сенім"	554	8,5
"Қорғау"	33	0,5
"Филип Моррис Қазақстан"	6	0,1
"Отан"	26	0,4
"Капитал"	1	0,0
Барлығы	6 538	100,0

2003 жылғы 1 қаңтарға зейнетақы жинақтарын төлеу (ақша қаражаттарының жүйеден зейнетақымен қамсыздандыруға шығуы) сомасы жинақтаушы зейнетақы жүйесі қызмет ете бастаған уақыттан бергі үдемелі қорытындымен 14 611 млн. теңгені құрады, оның ішінде 2002 жылы алушылардың зейнетақы төлемдеріне 6 538 млн. теңге жіберілді (7-кесте). Жинақтаушы зейнетақы қорларынан міндетті зейнетақы төлемдерін төлеу көрсеткішінің ауытқуы ең алдымен демографиялық жағдайларға және есеп беретін мерзім ішінде зейнетақы төлемдерінің жалпы көлемін құрайтын дербестендірілген жинақ сомасына байланысты. Тұтас алғанда жылдық серпін бойынша зейнетақы төлемдері көлемінің сатылы өсуі байқалады, соның нәтижесінде 2002 жылдың желтоқсанында барлық жинақтаушы зейнетақы қорлары міндетті зейнетақы

төлемдерінің көлемі 2002 жылғы қаңтарда жүзеге асырылған зейнетақы төлемдерінің көлемінен 45% артты. Зейнетақы қорларының барлығы зейнетақы төлемдерін жүзеге асырады және зейнетақы төлемдерінің ең көп көлемі ірі зейнетақы қорларында байқалады. 2001 жылғы 1 қаңтардан бастап 2002 жылғы 1 қаңтар аралығында жинақтаушы зейнетақы жүйесінің зейнетақы активтерінің жиынтық құны 112 869 млн. теңгеден 182 652 млн. теңгеге дейін көтерілді, оның ішінде 32,30% немесе 58 999 млн. теңгені "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" активі құрайды. 2002 жылы жинақтаушы зейнетақы жүйесі зейнетақы активтерінің құны 87 507 млн. теңгеге артып, 270 159 млн. теңгені құрады, оның ішінде "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" активтері 75 774 млн. теңге (жинақтаушы зейнетақы жүйесі бойынша активтер құнының 28,05%) (8-кесте).

8-кесте

Зейнетақы активтері бойынша рыноктық үлес серпіні

Қорлардың атауы	2001 жыл		2002 жыл	
	млн. теңге	Үлес салмағы, %	млн. теңге	Үлес салмағы, %
1	2	3	4	5
"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры"	58999	32,30	75 774	28,05
"Валют-транзит қоры"	4017	2,20	7889	2,92
"Д.А.Қонаев атындағы қор"	515	0,28	821	0,30
"Халықтық зейнетақы қоры"	2974	1,63	5072	1,88
"Қазақстан"	4681	2,56	7342	2,72
"Қазақстан Халық Банкі қоры"	39058	21,38	60832	22,52
"Қазақмыс"	6483	3,55	8858	3,28
"Ұлар Үміт"	31452	17,22	46504	17,21
"НефтеГазДем"	3983	2,18	6433	2,38
"Құрмет"	6508	3,57	11169	4,14
"Абн-Амро КаспийМұнай Газ"	12127	6,64	18923	7,00
"Сенім"	9035	4,95	12757	4,72
"Қорғау"	2285	1,25	3916	1,45
"Филип Моррис Қазақстан"	421	0,23	649	0,24
"Отан"	114	0,06	2596	0,96

"Капитал"	-	-	624	0,23
Барлығы	182652	100,00	270159	100,00

2001-2002 жылдардағы жинақтаушы зейнетақы қорларының рыноктық үлестер серпінін және қаржылық құралдар себеті құрылымының өзгерістерін талдау - зейнетақы активтері себеті үлгілерінің әртараптандырылғанына қарамастан, көптеген қорларда атаулы табыс коэффициенті мәнінің тұрақты төмендеу тенденциясы байқалатындығын көрсетті. "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" елеусіз төмендегеніне қарамастан, 2002 жыл бойына өзінің нақты табыстылығын өзіне сеніп тапсырылған зейнетақы активтерін басқарудың өлшеулі және тиімді стратегиясы арқылы жүргізіп, барынша тұрақтандырды.

Ұсынылған нақты кіріс коэффициентінің ай сайынғы серпіні жинақтаушы зейнетақы қорының шартты зейнетақы бірлігінің құны сияқты қаржы көрсеткішімен өзара сабақтас екендігін атап өткен жөн (9-кесте).

9-кесте

Нақты кірістік коэффициенті (К2) мен шартты зейнетақы бірлігі (ШЗБ) құнының серпіні

Қорлардың атауы	2001 жыл		2002 жыл	
	К2, %	ШЗБ құны, теңге	К2,%	ШЗБ құны, теңге
1	2	3	4	5
"Мемлекеттік жинақ. таушы зейнетақы қоры"	15,84	232,4482	14,80	266,6102
"Валют-транзит қоры"	14,42	250,8393	12,38	281,0647
"Д.А.Қонаев атындағы қор"	14,44	233,7715	11,87	260,9985
"Халықтық зейнетақы қоры"	15,42	267,3640	12,46	299,8405
"Қазақстан"	16,54	251,0615	13,27	283,3791
"Қазақстан Халық Банкі қоры"	15,02	261,7668	12,71	294,3595
"Қазақмыс"	14,87	268,4221	13,01	304,0027
"Ұлар Үміт"	14,25	262,2282	12,97	299,7234
"НефтеГазДем"	15,78	258,8800	13,12	288,3535
"Құрмет"	16,54	211,8701	13,27	239,3788
"Абн-Амро КаспийМұнай Газ"	14,51	181,8676	12,64	204,5951
"Сенім"	15,52	141,5332	12,91	160,3808

"Қорғау"	15,52	131,5510	11,36	146,1375
"Филип Моррис Қазақстан"	-	106,5426	11,42	118,4678
"Отан"	-	100,5905	9,87	110,6464
"Капитал"	-	-	-	105,2561

Шартты зейнетақы бірлігі құнының өсу қарқыны жинақтаушы зейнетақы қорларының инвестициялық қызметі мен зейнетақы активтерін инвестициялық басқару органдарының зейнетақы активтерін тиімді пайдалану нәтижелеріне сай өзгеріп отырады.

"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" зейнетақы активтерін басқару бойынша инвестициялық қызметі ішкі және сыртқы рыноктарда қалыптасқан жағдайларда Қордың зейнетақы бірлігі құны өсу қарқынының тұрақты деңгейін қамтамасыз етуге бағытталған.

Негізгі клиенттер (тұтынушылар, тапсырыс берушілер)

Қазақстан Республикасының жинақтаушы зейнетақы жүйесіне қатысу тенденциясы өсіп отырған жұмысқа жарамды халқы жинақтаушы зейнетақы қорларының негізгі әлеуетті клиенттері (салымшылары) болып табылады. Қазақстан Республикасы Статистика жөніндегі агенттігінің деректеріне сүйенсек, жинақтаушы зейнетақы жүйесіне экономикалық белсенді халықтың 73,0% қатысады. 2002 жылы жылдың басымен салыстырғанда жинақтаушы зейнетақы жүйесіне қатысушылар саны 16,6%-ға өсіп, республика азаматтарының 5 399 320 құрады, олардың ішінде барлық салымшылардың/қатысушылардың жалпы санының 42,6% халықтың зейнетақы жинақтарын құрайтын және салымшылар үшін инвестициялық кіріс алу мақсатында оларды өзі дербес басқаратын " Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорының" (бұдан былай - Қор) салымшылары болып табылады. Қордың клиенттері - салымшылары, олардың жеке кіріс деңгейіне қарамастан, Қазақстанның барлық өңірін және барлық әлеуметтік жіктерді қамтитын азаматтары болып табылады, яғни еңбек рыногының барлық сараланымын қамтиды. 2002 жылдың қорытындылары бойынша Қорда 2 299 416 жеке зейнетақы шоттары (2001 жылмен салыстырғанда 7,3%-ға артық) ашылып, оларға қызмет көрсетілді. Әкімшілік-аумақтық бөліністе салымшылардың ең көп үлес салмағы Алматы облысына (Алматы қаласын қоса алғанда) - 24,8%, Ақмола облысына (Астана қаласын қоса алғанда) - 14,4%, Шығыс Қазақстан облысына - 9,8% тиесілі (10-кесте).

10-кесте

Әкімшілік-аумақтық бөліністегі салымшылар саны үлес салмағының серпіні

Облыс	2001 жыл, %	2002 жыл, %	Пайыздық тармақтардың өсуі/төмендеуі (+/-)
Ақмола	10,6	14,4	+3,8
Ақтөбе	4,1	4,3	+0,2
Алматы	25,7	24,8	-0,9
Атырау	3,4	3,3	-0,1
Шығыс Қазақстан	10,2	9,8	-0,4
Жамбыл	4,4	4,0	-0,4
Батыс Қазақстан	3,5	3,6	+0,1
Қарағанды	10,2	8,5	-1,7
Қызылорда	2,3	2,3	0,0
Қостанай	5,9	5,5	-0,4
Маңғыстау	1,9	1,7	-0,2
Павлодар	5,6	5,3	-0,3
Солтүстік Қазақстан	4,5	4,4	-0,1
Оңтүстік Қазақстан	7,7	8,1	+0,4

Гендерлі талдау жасау 2002 жылы 2001 жылдағыдай Қорда салымшы-еркектер салымшы-әйелдерден басымырақ болғанын көрсетеді. 2003 жылдың 1 қаңтарында еркектер саны 1 182 032 (салымшылардың жалпы санының 51,4%) және әйелдер саны 1 117 384 (48,6%) болды. Қордың 2001-2002 жылдардағы ақпараттық деректер базасының құрылымын талдау қалалық салымшылар деңгейінің селолық салымшылар деңгейінен артық екендігін көрсетті. 2003 жылғы 1 қаңтарда қалалық салымшылар саны 1 348 014 (салымшылардың жалпы санының 58,6%) құраса, селолық салымшылар саны 951 402 (41,4%) құрады (11-кесте).

11-кесте

Әкімшілік-аумақтық бөліністегі салымшылар, құрылымы

(адам)

Облыс	2001 жыл		2002 жыл	
	қалалық	селолық	қалалық	селолық
1	2	3	4	5
Ақмола	124 045	102 521	242 668	89 385

Ақтөбе	50 498	38 905	55 669	42 226
Алматы	425 735	124 431	436 492	134 205
Атырау	39 573	33 380	41 811	33 215
Шығыс Қазақстан	141 237	76 522	143 426	81 309
Жамбыл	44 082	47 781	42 737	49 401
Батыс Қазақстан	35 032	42 211	35 262	48 607
Қарағанды	89 211	128 670	75 076	119 795
Қызылорда	23 277	26 213	23 145	28 655
Қостанай	64 195	61 207	61 749	64 890
Маңғыстау	32 869	8 726	30 986	8 848
Павлодар	36 764	83 399	36 769	85 724
Солтүстік Қазақстан	34 685	64 060	33 748	68 340
Оңтүстік Қазақстан	77 170	86 705	88 480	96 806
Барлығы	1 218 373	924 731	1 348 014	951 402

Салымшыларды 2003 жылғы 1 қаңтарға экономика саласы қимасында сыныптау бойынша салымшылардың негізгі үлесі депозитарийлік емес қаржылық корпорацияларда (сақтандыру, делдалдық, сенімгерлік мекемелер, банк операцияларының кейбір түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарда және т.б.) - 41,9%, Қазақстан Республикасы Үкіметінде - 25,9% жұмыс істейді (12-кесте).

12-кесте

Салымшылар санының экономика саласы қимасындағы үлес салмағының серпіні

(пайыз)

Атауы	2001 жыл	2002 жыл
Халықаралық ұйымдар	0,0	0,0
Үкімет	45,7	25,9
Өңірлік және жергілікті басқару органдары	0,0	9,6
Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және басқа елдердің орталық банктері	0,1	0,1
Ақша - депозитарийлік корпорациялар	0,1	1,6
Депозитарийлік емес қаржы корпорациялары	31,1	41,9

Мемлекеттік қаржылық емес корпорациялар	0,0	3,9
Мемлекеттік емес қаржылық емес корпорациялар	0,0	9,8
Коммерциялық емес мекемелер	0,0	0,4
Үй шаруашылығы	0,0	2,9
Басқалары	23,0	3,9

Қор салымшыларының басым көпшілігін 2001-2002 жылдарда тұрақты түрде 40,49, 30-39 жастағы азаматтар/салымшылар құрады (13-кесте).

13-кесте

Жас шамасы қимасындағы салымшылар үлес салмағының серпіні

(пайыз)

Жас	2001 жыл		2002 жыл	
	еркектер	әйелдер	еркектер	әйелдер
<16-19	1,0	0,8	1,2	1,0
20-29	22,9	24,2	23,0	24,3
30-39	28,5	29,9	28,2	29,5
40-49	27,6	30,4	27,8	30,2
50-59	15,3	13,5	15,4	14,0
60->63	4,7	1,2	4,4	1,0
Барлығы	100,0	100,0	100,0	100,0

Талдаудан көрініп тұрғанындай Қордың салымшылары (клиенттері) Қазақстанның барлық облыстарының қалалары мен селоларында тұратын, экономиканың түрлі секторларында жұмыс жасайтын жынысы және жас шамасы әр түрлі топтағы азаматтардың спектрін құрайды.

Қор сан салалы жүйені пайдалана отырып, жинақтаушы зейнетақы жүйесіне қатыспаған әлуетті салымшыларды тарту міндетін жүзеге асыру мақсатында барлық салымшыларды, сондай-ақ Қазақстан жинақтаушы зейнетақы жүйесіне қатысушы тұрғындардың барлық әлеуметтік жіктерін зейнетақы қызметтерімен бірдей қамтамасыз етуге мақсатты бағытталған жұмыстар жүргізіп жатыр.

3. 2001-2003 жылдардағы өндірістік-қаржы қызметіне талдау

Қордың меншікті активтерінің жалпы көлемі 2002 жылда 31,5% көбейді және 2003 жылғы 1 қаңтарға 1 361 млн. теңгені құрады. Бұл орайда активтердің жалпы көлеміндегі өтімділігі жоғары активтердің үлес салмағы мерзім ішінде 80,9%-ға дейін немесе 5,0% өсті, ал кіріс әкелетін активтері (қаржылық инвестициялар) Қордың еркін меншікті қаражатын инвестициялау есебінен 78,5%-ға дейін немесе 37,3% өсті. Қордың міндеттерінің жалпы көлемі 2002 жылда 28,9% өсіп, 2003 жылғы 1 қаңтарға 339 млн. теңгені құрады. Міндеттемелердің негізгі көлемін 2002 жылы есептелген 253 млн. теңге мөлшеріндегі немесе міндеттемелердің жалпы сомасының 74,6% көлеміндегі дивидендтер құрайды. 2002 жыл бойына Қор орталық аппараттың құрылымдық бөлімшелерін, Қордың филиалы мен өкілдіктерін оңтайландыруға, сондай-ақ көрсетілетін қызметтердің өзіндік құнын төмендетуге және шығынды барынша азайтуға баса назар аударды . Соның нәтижесінде қаржылық тұрақтылық нығайып, 2002 жылды оң қаржы көрсеткішімен аяқтауға мүмкіндік берді.

Қордың меншікті капиталының көлемі 2002 жылғы бөлінбеген кіріс есебінен 32,9% көбейді және 2003 жылғы 1 қаңтарға сақтық капиталының 48,5% немесе 101 млн. теңгеге көбеюімен 1 021 млн. теңгені құрады.

Қордың кірісінің жалпы көлемі 2000 жылы 21,5% көбейіп, 1 230 млн. теңгені құрады: оның ішінде зейнетақы жарналарынан комиссиялық сыйақы түрінде алынған кіріс - 12,9%, зейнетақы жинақтары есебінен инвестициялау түрінде алынған кіріс - 82,8%, меншікті қаражаттар есебінен инвестициялық қызметтен кіріс - 3,8%, басқа да кіріс - 0,5% құрады. 2002 жылы зейнетақы жарналары есебінен инвестициялық қызметтен комиссиялық сыйақы түрінде түскен кіріс көлемі 3,2%-ке, зейнетақы жинақтары есебінен инвестициялық қызметтен комиссиялық сыйақы түрінде түскен кіріс 26,3%-ке өсті. Салымшылардың зейнетақы жинақтары жалпы көлемінің өсуінен және тиісінше инвестициялау көлемінің көбеюімен бірге айтарлықтай өсім қаржы рыноктарында осы мерзім ішінде қолайлы жағдаятты бағаның қалыптасуына орай 2002 жылдың бірінші жартысында Қордың инвестициялар қоржынындағы базалық активтер пакетінің сатылуымен қатар, сыртқы рыноктағы сауда операцияларының тиімділігіне де қатысты болды. Қордың меншікті қаражаттары есебінен инвестициялау қызметінің комиссиялық сыйақысы түріндегі кіріс көлемі 6,8% өсті. Аталған өсім ағымдағы шығындарды шегергенде комиссиялық сыйақы сомаларының келіп түсу есебінен Қордың меншікті активтері өсімінің ай сайынғы серпінінің сақталуымен, сондай-ақ еркін ақшаларды өтімділігі жоғары қаржы құралдарына одан әрі инвестициялаумен сипатталады.

Қор шығынының жалпы көлемі 17,2% өсіп, 2002 жылы 497 млн. теңгені құрады, оның ішінде қызметкерлерге еңбек ақы төлеу шығыны 29,6%, еңбек ақыдан аудару - 5,4%, негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес

активтердің өтелімі - 7,6%, негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтерді жөндеу және оларға қызмет көрсету - 1,2%, байланыс қызметтері - 10,3%, консультациялық (аудиторлық) және ақпараттық қызметтер - 7,6%, банк қызметтері - 12,9%, жалдау шығыны - 1,6%, басқаша шығындар - 18,5% құрады. 2002 жылы қызметкерлерге ақы төлеу шығынының көбеюі (38,7%) штат санының және қызметкерлердің лауазымдық жалақыларының өсуімен де байланысты. Шығынның көрсетілген бабы еңбек ақыдан ұсталатын аударым жарнасы бойынша шығынның өсуіне әсер етті. Осы мерзім ішінде негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтердің өтеліміне кеткен шығын көлемінің өсуі (15,2%) Қордың негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтерге салған салымының көбеюіне, байланыс қызметтеріндегі шығынның ұлғаюы (21,4%) хабарламаларды жеткізу қызметі мен коммуникация қызметі көлемінің артуына байланысты. Консультациялық (аудиторлық) және ақпараттық қызметтер шығыны көлемінің артуы (58,3%), халық арасында зейнетақы реформасы туралы түсіндірме науқанын жүргізу аясында ақпараттар беру шығыны, сондай-ақ "REUTERS" ақпараттық жүйесі бойынша шығынның өсуімен байланысты. 2002 жылы банк қызметтеріне жіберілген шығынның азайғандығына (2001 жылмен салыстырғанда - 7,2%) қарамастан, бұл бап шығындардың жалпы сомасында айтарлықтай үлесін сақтап отыр. Басқа шығындар 24,3%-ке артты.

Қордың таза кірісі 2001 жылғы деректермен салыстырғанда 22,2% өсті және 506 млн. теңге құрады, тиісінше корпоративтік табыс салығы 30,5%-ке өсіп, 227 млн. теңгені, ал есептелген дивидендтер 22,2%-ке өсіп, 253 млн. теңгені құрады.

2003 жыл ішіндегі болжалды нәтижелер.

2003 жылы Қордың кірісі 1 341 млн. теңге деңгейінде (2002 жылғы нәтижелермен салыстырғанда 9,0% артық) болжанып отыр. Бұдан басқа, 2003 жылғы алдын-ала нәтижелер бойынша 2003 жылға бекітілген сметада қарастырылған кірістердің артуы, шығыстардың кемуі және 2002 жылмен салыстырғанда таза табыстың артуы болжанып отыр.

Кірістерді болжауда төмендегі топшыламалар есепке алынды:

1) Республика экономикасының өсуі және 2001 - 2002 жылдар ішінде мемлекеттік бюджет тапшылығының төмендеуі мемлекет тарапынан іштей қарызға алу көлемінің азаюына және қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздар бойынша пайыздық табыстылық ставканың және тиісінше рыноктық пайыздық ставканың төмендеуіне, ол өз нәтижесінде жылдық 9,5-10% деңгейіне жетіп, барлық зейнетақы қорларының инвестициялық қоржынының ішкі кірісінің төмендеуіне әкелді. Сонымен қатар, бағам айырмасынан инвестициялық кіріс есебінде зейнетақы активтері өсім қарқынының төмендеуіне әкелген халықаралық және ішкі қаржы рыноктарының валюталық секторларында көрініс

алған 2002 жылдың аяғы мен 2003 жылдың басындағы ахуал да барынша әсер етті. Қазіргі инвестициялық мерзім ішінде республиканың жинақтаушы зейнетақы қорларының көпшілігі өз инвестициялар қоржынындағы, орташа алғанда үлес салмағы 75% шетелдік валютада аталған қаржы активтерінің ағымдағы құнын қайта есептеу кезінде айтарлықтай бағам зиянын шекті;

2) Комиссиялық сыйақыны есептеу және өндіріп алудың жаңа үлгісі Қордан Қазақстанда және әлемде қаржы құралдарына кірістіліктің жалпы төмендеуі жағдайында, зейнетақы активтерінің ағымдағы құнының инвестициялау нәтижелерінен барынша тәуелді болуы, сондай-ақ бағам айырмасынан залалға қалу қатерінің болуы себепті, өз қызметінен алынатын кірісті жоспарлау кезінде сақтанымпаз көзқарасты талап етті;

3) Әртараптандыру міндеттемелерінің нормаларын жоспарлы өзгерту болашақта Қордың инвестициялық қоржынын барынша тұрақтандырып, инвестициялық қатерді төмендетуге мүмкіндік береді. Бұл ретте Қордың мамандары жүзеге асырған бағалаулар көрсеткішіндегі инвестициялар себетін қайта құрылымдау және зейнетақы активтерінің бір бөлігін ішкі және сыртқы қаржы рыноктарының корпоративтік секторының қаржы құралдарында қолданыстағы рыноктық ставка бойынша орналастыру кезінде тиімді кірістілік жылдық 8,35-8,75%-ке дейін аздап өседі. Ол 10% әртараптандыру нормаларына дейін үш айдан көп артық болмайтындай уақытқа депозитке орналастыру мерзімімен екінші деңгейдегі қазақстандық банктерде орналастырылған (орналастыру кезінде орташа тиімді кірістілік жылдық 15% құрады) депозиттердің инвестициялар қоржынындағы үлес салмағының бір мезгілде 20% төмендеуіне және бұл зейнетақы активтерінің жылдық 6,8 - 7,3% рыноктық кірістілігі бар қаржы құралдарына қайта инвестициялануына байланысты.

Қор кірісінің өзгеруіне әсер етуі мүмкін негізгі факторларға мыналар жатады:

Негізгі қызметтен түскен кіріс

- ішкі, сондай-ақ сыртқы бағалы қағаздар рыноктарында сақталған пайыздық ставкалар мен индекстердің төмендеу серпіні бойынша қаржы рыноктарындағы жалпы тенденциялар;
- Қордың салымшыларды тарту жұмысында "жанама қор" мәртебесін жоғалтуы;
- "Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы" Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізуге байланысты жинақтаушы зейнетақы қорларында комиссиялық сыйақы есептеудің жаңа әдісі және Қордың зейнетақы активтерін инвестициялауды әртараптандыруды кеңейту;

- басқа жинақтаушы зейнетақы қорлары тарапынан бәсекелестік және маркетингтік жұмыстарды күшейту.

Негізгі қызметтен алынған кіріс көлемін есептеу кезінде мына болжамды мәндер мен жорамалдар қабылданды: зейнетақы активтерінің орташа айлық келіп түсу сомалары - 1 400 - 1 600 млн. теңге, зейнетақы жинақтарын төлеудің орташа айлық деңгейі 800 - 900 млн. теңге мөлшерінде жоспарланады, зейнетақы активтерін инвестициялаудың орташа айлық өсім мөлшері - 400 - 600 млн. теңге. Зейнетақы заңына енгізілген өзгерістер мен толықтыруларға сәйкес комиссиялық сыйақы мөлшерін есептеудің жаңа тәртібі - қаржы құралдарына инвестицияланған зейнетақы активтерінің сомасынан және есепке алынған инвестициялық кірістен есептеу тәртібі қарастырылған. Осыған байланысты Қор комиссиялық сыйақы есептеудің ең сақтанымпаз деңгейін қарастырады: қаржы құралдарына инвестицияланған зейнетақы активтері сомасының мөлшерінен - 0,02%, есептелген инвестициялық кіріс мөлшерінен - 15%. Жүзеге асырылған есептесулердің нәтижесінде зейнетақы активтерін 84 400 млн. теңге мөлшеріндегі қаржы құралдарына инвестициялау жоспарланады. Негізгі қызметтен (зейнетақы активтерінің кірісі мен инвестициялық кіріс) түсетін жалпы кіріс сомасы 1 267 млн. теңге мөлшерінде жоспарланады немесе ол 2002 жылғы осындай көрсеткіштен 7,6% артық.

Қосымша қызметтен түскен кіріс

800-900 млн. теңге мөлшерінде Қордың меншікті қаражаттарының орташа жылдық көлемін орналастыру болжанады, оның ішінде 2003 жылдың басында 1 050 млн. теңгедей құраған инвестициялар көлемі, банктегі есепшоттардағы еркін қаражат қалдығы, 2003 жылы түседі деп жоспарланған мөлшері 1 267 млн. теңге комиссиялық сыйақы, 2002 жылдың қорытындылары бойынша 2003 жылдың 1 тоқсанында төленетін дивидендтер мен корпоративтік табыс салығы, сондай-ақ 2003 жылы қарастырылған салық төлемін қоса алғанда, әкімшілік-шаруашылық шығыстары есепке алынады. Активтердің жоспарланған өсімі орташа жылдық кірістілік деңгейі теңгемен жылдық 5,2-5,4% немесе меншікті қаражаттарды инвестициялаудан 74 млн. теңге мөлшерінде алынатын кіріспен 2003 жыл бойына қаржы құралдарына инвестицияланатын болады.

2003 жылы Қордың жалпы шығыс сомасы 644,88 млн. теңге мөлшерінде жоспарланған, ол тиісінше 2002 жылғы көрсеткіштен 29,7% артық (1-қосымша). Кассалық аударымдардың қорытындысы бойынша 700 млн. теңге деңгейінде шығыс болмақ (4-қосымша). Қор шығысының көбеюі қызметкерлерге еңбек ақы төлеу шығысының өсуімен, негізгі құрал-жабдықтардың тозуымен, материалдық емес активтердің өтелімі, негізгі құрал-жабдықтар және материалдық емес активтерді жөндеу мен оларға қызмет көрсету, коммуналдық шығыстар, өкілдіктер шығысы, қызметкерлердің біліктілігін көтеру шығысы, кеңселік және

баспа жұмыстарына байланысты қызметтер шығысы, күзет шығыстары, банктің көрсеткен қызметі үшін шығыстар, жалгерлік және басқа да шығыстармен байланысты.

Тұтас алғанда, Қор қызметкерлеріне еңбек ақы төлеу (еңбек ақы және сыйақы қоры) шығындар сомасы 218 млн. теңгені құрайды, соның ішінде: штаттық қызметкерлер бойынша - 210 млн. теңге, тартылған қызметкерлер (агенттер) бойынша - 8 млн. теңге. Еңбек ақы бойынша шығыстың жалпы сомасы 2002 жылмен салыстырғанда 70,9 млн. теңге немесе 48,2%-ды құрайды. Көбею:

1) 2003 жылы "Еңбек ақы қоры" бабына штаттық қызметкерлерге төленетін ақымен қоса, қосымша 8 млн. теңге сомасында, тартылған қызметкерлерге (агенттерге) төленетін ақының кіргізілуімен;

2) 6% инфляция есепке алына отырып, нақты жалақының өсуімен, сондай-ақ инвестициялық басқару, тәуекелділікті басқару, зейнетақы активтерін есепке алу бойынша рынокта еңбегі үшін жалақыны МЖЗҚ қызметкерлерінен артық алатын білікті мамандардың жұмыстан кетуін тоқтату мақсатымен;

3) төмендегі қызмет бағыттары бойынша: зейнетақы және меншікті активтерді инвестициялық басқару, техникалық және технологиялық дамуды қамтамасыз ету; салымшыларға көрсетілетін қызмет көлемін қалыптастыру, ұқсас қаржы институттары қызметінің халықаралық практикасын талдау және Қордың қызметіне қатысушылардың тәуекеліне талдауды ескере отырып, халықаралық кеңесшілер (соның ішінде, ПРАГМА корпорациясы) жасаған қорытындылар негізінде, сондай-ақ инвестициялық қызметтің (зейнетақы активтерін мемлекеттік емес бағалы қағаздарға инвестициялау, зейнетақы активтерін нарықтық қайта бағалауға көшу) шарттарын өзгерту бөлігінде Заңға енгізілген өзгерістер мен толықтыруларға сәйкес, Қор қызметінде жаңа бағыттардың пайда болуына, бағдарламалық-техникалық дамудың, Қордың технологиялық және маркетингтік саясатын, зейнетақы жинақтарын (график бойынша) алушыларға зейнетақы төлеу жағдайларын, Қор тәуекелін басқаруды дамыту қажеттігіне байланысты даму бойынша штат санын 22 бірлікке көбейтумен ерекшеленеді.

Қызметкерлерге еңбек ақы тиеу шығысының ұлғаюымен байланысты еңбек ақыдан аударылатын төлемдерге (әлеуметтік салық) байланысты тиісті шығыс көлемінің өсуі.

Негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтердің амортизациясы бойынша шығыстардың артуы компьютерлік және ұйымдық техникалар паркін жаңарту қажеттілігіне сай Қордың операциялық және инвестициялық қызметінің шешуші процестерін автоматтандыру мақсатында жоспарланған негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтерді сатып алу ескеріле отырып, серверлерді (резервтік орталық құруға орай) сатып алу қажеттілігіне байланысты

болып отыр.

Негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтерді жөндеу және оларға қызмет көрсету шығыстары сомалардың "Коммуналдық шығыстар" бабынан электрлік жүйелерді жөндеуге бөлінуі және нақты жүргізілген шығыстарға: автокөліктерді, кондиционерлерді жөндеу, дизелді генератор қызметін қамтамасыз ету шығыстарының көбеюі есебінен ұлғаяды.

Коммуналдық шығыстардың жалпы сомасы 3,28 млн.теңгені құрайды (2002 жылмен салыстырғанда, 4,5% артық) және оның құрамына ғимараттарды жалгерлікке алу турасында жасалған келісім-шарттың шарттарына сәйкес коммуналдық қызметтерді өтеу бөлігінде есептелген Орталық аппарат, Астана қаласындағы филиал, өңірлік өкілдіктер бойынша коммуналдық қызметтер кіреді. Тарифтердің артуына байланысты Қордың Астана қаласындағы филиалына тиесілі аймақты тазалау бойынша көрсетілетін коммуналдық қызметке ақы төлеу шығысы және орталық аппарат бойынша электр энергиясының шығыстары да көбейді.

Өкілдік шығыстар 2003 жылы 17 мың теңге сомасында жоспарланды. Аталған баптың 7 мың теңгеге ұлғаюы:

- халықаралық қаржы ұйымдары мен институттарынан делегациялардың келуіне;
- ИСО 9001:2000 халықаралық стандартына сәйкес сапа менеджменті жүйесін енгізу бойынша консалтингтік ұйымдар өкілдерінің іссапарларына;
- кейін екінші жарты жылдықта қадағалау аудитін жүргізе отырып, ИСО (Тіркеуші) сертификаттау жөніндегі халықаралық орган аккредиттеген ИСО 9001: 2000 халықаралық стандарттарына сәйкестендіруге байланысты болып отыр.

Қызметкерлердің біліктілігін арттыру (оқыту) шығыстары 7 млн. теңгені құрайды және:

1) заң бойынша талап етілетін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің біліктілік куәліктерін алу үшін делдалдық-дилерлік қызмет және бағалы қағаздар қоржынын басқару бойынша мамандар оқытумен, сондай-ақ "Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы" Заңға өзгерістер мен толықтырулар енгізуге сәйкес қызмет атқару үшін қажетті жаңа жұмыс бағыттары бойынша;
2) заңдардың зейнетақы активтерін инвестициялық басқару бойынша қызметті лицензиялау ережелеріне қатысты талаптарын сақтау мақсатында, қоржынды тиімді басқаруды және Қордың инвестициялық ресурстарын орналастыруды арттыру мақсатында, корпоративтік бағалы қағаздардың есебін және басқару менеджментін оқытуды талап ететін

диверсификациалық үлгіні өзгерту, сондай-ақ Қордың инвестициялық қоржынындағы қаржы құралдарын есептеу және талдау үлгісін жетілдіру үшін оқытуға;

3) Қордың шешуші және арнаулы бөлімшелеріндегі қызметкерлердің өзара алмастырушылық талаптарына;

4) қаржы рыногында инвестициялық мәмілелердің қарқындылығы мен кірістілігін арттыруға мүмкіндік беретін ақпараттық жүйелерді қолдануға, технологиялық процестерді оңтайландыруға, Қор қызметінің ақпараттық қауіпсіздігін және тәуекелділікті басқару деңгейін арттыруға байланысты.

Кеңсе шығыстарының өсуі Қордың штаттық санының қажетті түрде артуына байланысты, сома 1 адамға шаққандағы жоспарлы тұтыным және 2002 жылғы ұқсас шығыстарды талдау негізінде есептелген.

Телефон байланысы қызметтерінің, коммуникация және хабарламалар мен корреспонденцияларды жеткізу шығыстарына байланысты байланыс қызметтерінің шығысы 75,3 млн. теңге мөлшерінде жоспарланған. Бұл көбею Қорға көрсетілетін байланыс қызметі көлемінің болжамды өсімімен, салымшылар үшін Web-site ашумен және интернет-технологияларын енгізу дайындықтарымен байланысты.

Күзет шығыстарының өсімі Қордың орталық аппарат ғимаратын, Астана қаласындағы филиалының ғимаратын және өңірлік өкілдіктер (Солтүстік Қазақстан мен Қызылорда) ғимараттарын күзету шығыстарын көздейді. Үй-жайларды күзету шығыстары жасалған шарттардың талаптарына сәйкес осы қызметтердің құнына орай есептелінеді.

Кастодиан-банк көрсететін қызметтер бойынша банк қызметтері шығыстарының өсуі "Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы" Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістердің күшіне енуіне сәйкес мемлекеттік емес ұйымдар шығарған бағалы қағаздарға зейнетақы активтерін инвестициялау шығыстарының көбеюімен байланысты болды.

Жалгерлік бойынша шығыстың өсуі операциялық залдар мен мұрағат үшін қосымша ғимараттарды жалға алу, сондай-ақ Қазақстан Республикасының кейбір облыс орталықтарындағы өңірлік өкілдіктер жалдап отырған ғимараттарды алмастыруға байланысты жалгерлік шығынның болжамды өзгеруін есепке ала отырып жоспарланды. Бұл жалдау жағдайының өзгеруімен, кейбір өңірлерде бұрынғы жалға берушілердің ғимараттарды жалға беруден бас тартуымен, сондай-ақ салымшыларға қызмет көрсетуді қамсыздандыру үшін өкілдіктердің орналасқан жерін жақсартумен ерекшеленеді.

Басқа шығыстар мынадай шығыстарға сай артты:

- жасалған келісім-шарттарға сәйкес бағдарламалық өнімдерді қолдау, Ұлттық Банкінің "МЖЗҚ" ЖАҚ-тың есептеу жүйесі серверлерін жаңғырту туралы" ұсыныс хатына сәйкес көзделген бағдарламалық қамтамасыз етуді кешенді талдау ақысы;

- салымшыларды құлақтандыру науқанын жүргізу, облыс орталықтарынан тыс жерлерде тұратын 10% зейнетақы жарналарын төлеушілермен ақпараттық және практикалық жұмыстарды жүргізу бағдарламасын қаржыландыру мақсатында заңды тұлға - агенттердің қызметтеріне төленетін ақы төлеу;

- өңірлік өкілдіктерде - олардың орналасқан жерлерінің өзгеруіне сай үй-жайлардың қайта жабдықталуын жоспарлаумен байланысты, операциялық залдар мен Орталық аппарат үй-жайларында жергілікті желіні құрастыру жөніндегі шығыстар;

- астана әкімшілігінің талабы бойынша Астана қаласындағы филиал ғимаратын мейрам күндеріне міндетті түрде безендіру (плакаттар, жарықтандыру және т.б.) шығыстары да қарастырылған. 2002 жылы мұндай шығыстар қарастырылмаған болатын.

Жалпы кіріс және шығыс көлемдеріне қатысты 2003 жылға жоспарланған көрсеткіштерге сәйкес Қордың 2003 жылғы таза кірісі 488 млн. теңгені құрауы мүмкін, ол 2002 жылғы салыстырмалы көрсеткіштен 3,6% кем. Бұл орайда консервативті бағалаулар аясында корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар 209 млн. теңгеге дейін - 18,0 млн. теңгеге немесе 7,9% азаяды деп жоспарланды. Дивидендтер көлемі 244 млн. теңгені құрайды.

4. 2004-2006 жылдарға арналған даму жоспары

4.1. Мақсаттары мен міндеттері (стратегиялық және 2004 жылға арналған)

Қордың кәсіби менеджменті бар, халықтың барлық әлеуметтік жіктері мен Қазақстан Республикасының барлық өңірі үшін бірдей жоғары сапалы және қол жетімді зейнетақы қызметтерін ұсынатын орнықты қаржылық институт ретінде қалыптасуы стратегиялық мақсаты болып табылады.

2004 жылы алға қойылған стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу үшін Қор төмендегі міндеттерді шешуді:

1. салымшылардың талғамына сәйкес келетін және олардың болжалынан асып түсетін менеджмент пен қызмет сапасының халықаралық стандартын енгізу мен пайдалануды;
2. салымшылардың жеке зейнетақы шоттарындағы зейнетақы жинақтарын сақтау мен өсіру мүддесіне сай зейнетақы активтерін тиімді инвестициялық басқаруды қамтамасыз етуді;

3. Қор жұмысының қаржылық тұрақтылығын қамсыздандыру және салымшылардың зейнетақы жинақтарын сақтау мақсатында тәуекелділікті басқару жүйесін дайындау мен енгізуді;
4. Қордың қалыптасқан салымшыларымен олардың зейнетақы заңдары бойынша өз құқықтары мен міндеттері туралы білімдерін арттыруды, сондай-ақ тұрғындар үшін Қор қызметінің ашықтығын және айқындығын қамтамасыз ету мақсатында олармен ақпараттық-түсіндірме жұмыстарын күшейтуді;
5. жүйе арқылы өңірлерде өңірлік өкілдіктердің, филиалдардың (Алматы қаласында филиал құруды қоса алғанда), агенттік пункттердің және жеке тұлға-агенттердің жұмысын арттыра отырып, тұрғындар үшін зейнетақы қызметтерінің қол жеткізу мүмкіндігін және оның сапасын арттырудан тұратын өңірлік саясатты одан әрі белсенді дамытуды;
6. бәсекелі орта жағдайларында Қордың тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз ету және көрсетілетін зейнетақы қызметтерінің сапасын арттыру мақсатында Қорда маркетингтік бөлімшесін құра отырып, маркетингтік жұмысты күшейтуді;
7. салымшыларға арналған ақпараттық материалдардың саны мен сапасын арттыруды;
8. салымшылардың жеке зейнетақы шоттарындағы зейнетақы жинақтар есебінің сенімділігін қамтамасыз ету және зейнетақы қызметтерін жаңа ақпараттық технологияларды пайдалана отырып көрсету мақсатында негізгі бизнес-процессорларды автоматтандырып, Қордың бағдарламалық-техникалық жағынан қамтамасыз етілуін жаңғырту жөнінде басталған жұмысты аяқтауды жоспарлайды;

Бұл шараларды іске асыру Қор жұмысының жоспарлы көрсеткіштерін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

4.2. Алға қойылған міндеттерге қол жеткізу жолдарын таңдау

Халықаралық сапа стандарттарын енгізу және пайдалану

Алға қойылған міндеттерде негізгі төрт кезеңде іске асыру жоспарланады:

1. Еңбек тиімділігін және бәсекеге жарамдылықты арттыру үшін 2004 жылы ИСО 9001-2000 халықаралық стандартына сәйкес сапа менеджмент жүйесін енгізу жоспарланады;
2. Енгізілген сапа менеджмент жүйесін ИСО 9001-2000 стандарт талаптарына сәйкес келетін жоғары деңгейде қолдау;
3. Қызметкерлердің жұмысқа кәсіби дайындығын менеджмент әзірлеген сапа

жүйесіне сәйкес жүзеге асыру;

4. Салымшының Қордың қаржылық орнықтылығын және оның тұрақты табыс беретін қазіргі заманға сай сапалы қызмет көрсету мүмкіндіктеріне деген сеніміне ие болып, оны тұрақты сақтап қалу арқылы Қордың рыноктық бәсекеге жарамдылығын сақтау және жетілдіру.

Мамандарды (аудитті қоса алғанда) оқытудың және ИСО 9001-2000 енгізудің жалпы құны қол қойылған шартқа сәйкес 620 мың теңгені құрады. Сертификат беруші органдарда сертификаттауға жіберілетін жобалы шығын 805 - 966 мың теңге деңгейін құрайды және ол 2004 жылдың басында жүргізілуі мүмкін. Сертификаттаушы органның халықаралық сапа стандартына сәйкес келетіндігін бақылау мерзімі үш жылға созылады, ал оны тексеру жылына бір реттен кем болмайды. Сапаны енгізу процесінде басшылық ету үшін оқып шыққан қызметкерлер арасынан жобаның басшысы тағайындалады және басшының тікелей қатынасуымен және бақылауымен алға қойылған мақсат - ИСО 9001-2000 халықаралық сапа стандартына қол жеткізу үшін тұрақты жұмыс жүргізіледі.

Инвестициялық басқару тиімділігін қамтамасыз ету

Негізгі стратегиялық мақсат - инвестициялық қауіпті барынша азайту және инвестициялар қоржынын оңтайландыру жолымен тұрақты кірістілік алу, яғни қоржынның сапалық сипаттамаларын - ұзақ мерзімді перспективада әрбір аталған уақыт сәтінің тиімді мерзімділігі мен кірістілігін жетілдіру талаптарына жауап беретін оңтайландырылған, тиімді қоржын қалыптастыру.

Мақсатқа қол жеткізудегі міндет - салымшылардың қажеттілігін қанағаттандыру және зейнетақы қызметтері мен инвестициялық басқару қызметінің сапасын арттыру үшін Қордың барлық бөлімшелерінің жұмысын жақсарту сияқты Қор қызметінің ішкі уәждемесінен бастау ала отырып, тұтас алғанда Қордың сапа стандарты жүйесін дайындап енгізу. Аталған мақсатты жүзеге асырудың бір кезеңі ретінде халықаралық стандарттау ұйымының сертификатын - ИСО 9001 алу жоспарланады.

Зейнетақы қызметтері рыногында Қор және оның қызметкерлері өз салымшыларына әрдайым 100% қанағаттандырарлық қызмет көрсетуге ұмтылуы қажет. Бұл мақсаттар:

- салымшылардың мұқтаждары мен талаптарын толықтай ұғыну;
- Қордың сапалы және қатесіз жұмыспен қамтамасыз ету жөніндегі жалпы бағдарламасына енгізе отырып, салымшыларға көрсетілетін жұмыс көлемін мұқият жоспарлау;
- бағдарламамен көзделген барлық жұмыстарды тек межеленген жоспар бойынша орындау;
- көрсетілетін қызмет сапасына әсер етуші барлық

бизнес-процестерін жақсарту;
- жұмыс жасау және қызмет көрсету кезінде көп уақыт пен шығынға әкеп соғатын қажетсіз жұмыс процестерінің қайталануын болдырмау арқылы орындалады.

Қордың инвестициялық мақсаттарын нысандандырылған сапа жүйесінің элементі ретінде тұжырымдау:
- инвестициялық қызмет нәтижелерінің бірыңғай критерийінің болуын, атап айтқанда белгілі бір уақыт ішінде бөлінген инвестициялар қоржыны тудыратын болашақтағы түсім мөлшері мен осы уақыт межелдемесі ішіндегі салымшылар алдындағы Қордың міндеттерінің сәйкес келуін топшылайды;
- бұл критерийдің сандық мәнін анықтау үшін Қордың ағымдағы және болашақ пассивтерін есептеудің нысандандырылған рәсімдері және оның тиісті нормативтік құжаттарда бекітілген ағымдағы және болашақ активтерінің рыноктың бағамы қажет;
- бұл рәсімдердің жүзеге асырылуын және инвестициялық қызметтің негізгі критерийіне қол жеткізу деңгейінің сақталуын басшылық тарапынан бақылауды;
- бірыңғай критерийдің сандық мәнін бағалайтын, орындау үшін тиісті құрылымдық бөлімшеге жіберілетін, инвестициялық қызметтің нәтижелерінен бастау ала отырып, кейінгі мерзімдерге инвестициялық саясат бойынша басшылық нысандандырған декларацияны топшылайды.

Инвестициялық шешімдерді дайындау, қабылдау және оның орындалуын бақылау процесін стандарттау:
- инвестициялық стратегияларға және инвестициялық қоржынның мән-жайына талдау жүргізуге жауапты құрылымдық бөлімшенің болуын;
- қабылданған инвестициялық стратегияға сәйкес инвестициялық шешім қабылдауға жауапты алқалы органның болуын;
- инвестициялық қоржынның мән-жайын талдайтын стандартты рәсімдердің болуын және оның нәтижелерін инвестициялық комитеттің мүшелеріне құжат түрінде ұсынуын;
- қаржы рыноктарының мән-жайын талдайтын стандартты рәсімдердің болуын және оның нәтижелерін инвестициялық бөлімшелерге құжат түрінде жедел тапсыруын;
- қоржын мен рыноктарды талдаудың нәтижелері негізінде дайындалған инвестициялық стратегияның талқылау үшін инвестициялық комитетке құжат түрінде ұсынылуын;

- Қордың инвестициялық бөлімшелерінің ұсынысы негізінде инвестициялық комитеттің инвестициялық шешім қабылдауын және оның қаржы рыноктарында мәміле жасау хаттамасы және ұсынысы ретінде құжатталып, ресімделуін;
- бағалы қағаздармен мәміле жасау тапсырмаларын ресімдеу және оларды инвестициялық бөлімшелерден мәміле жасаушы бөлімшелерге ұсынудың стандартты ресімдерінің болуын;
- мәміле жасау және олардың тиімділігін, жасасылған және орындалған өтінімдер бойынша журнал жүргізілуін, сондай-ақ орындалмаған тапсырмалар журналының жүргізілуін бақылаудың стандартты рәсімдерінің болуын;
- қаржы құралдары қиылымында инвестициялар қоржынын есепке алудың стандартты рәсімдерінің болуын;
- ішкі, сыртқы және халықаралық рыноктардағы бағалы қағаздармен мәмілелерді салыстырып тексеру және растау жүйесінің бір үлгіге келтірілуін;
- инвестициялар қоржынында есепке алынған әр түрлі шоттардағы бағалы қағаздар және ақша қозғалысы, оларды есепке алу рәсімдерінің бір үлгіге келтірілуін;
- талдауға және инвестициялар қоржынын есепке алуға қатысты үдерістерді автоматтандыру және бағдарламалық қамтамасыз етуді, бар бағдарламалық өнімдерді жетілдіруді;
- инвестициялар қоржынындағы қаржы құралдары есебін рыноктық тұрғыдан бағалауды енгізуді, оларды әділ нарықтық құн бойынша бағалауды және қайта бағалауды;
- қаржы құралдарын инвестициялар қоржыны санатына жатқызу критерийлерін және әр түрлі қоржындардағы инвестициялар есебін анықтауды және бір үлгіге келтіруді қамтиды.

Жоғарыда аталған процестер 2003 жылдан бастап жүйелендіру, қайта қарау және бұрынғы процестерге жаңа талдамалар енгізу жолымен дайындалып, енгізілуі қажет. Қордың активтерін басқарудың барлық сатыларын: инвестициялық шешім қабылдау үшін ақпараттар жинау, оларды талдау және өңдеуден бастап қаржы құралдарын сатып алу, оларды бағалы қағаздар қоржынына салу және салымшылардың жеке зейнетақы шоттарына инвестициялық кіріс есептеу сияқты түпкілікті қорытындыға дейінгі әр нақты үдерісті орындаудың әрбір қадамын және жүйелілігін қамтитын технологиялық карта - жұмыс нұсқаулықтарын дайындау қажет.

Қор зейнетақы активтері қоржынындағы елеулі капитал айналымы кезінде актив қаупінің ең төмен деңгейін анықтаған 2002 жылғы позицияны сақтап

қалуға тырысады. Сондықтан инвестициялық саясат зейнетақы активтерін жоғары рейтингті бағалы қағаздарға орналастыру артықшылығын сақтап қалады деп жоспарланады. Бұл орайда зейнетақы активтерінің кірістілігі төмен болмауы үшін Қор 2004-2006 жылдары сыртқы рынокты да қоса алғанда ішкі қаржы рыногындағы инвестициялар қоржыны айналымын көбейтумен қатар, өз операцияларын да ұлғайтатын болады. Қор активтерді басқаруда зейнетақы активтерін инвестициялау бойынша заңмен белгіленген нормалар мен шектеулерді және ең төмен қоржын қаупі жөніндегі талаптарды сақтай отырып, қаржы рыноктарының әр түрлі индикаторлары қозғалысынан ең жоғары пайда алуға мүмкіндік беретін белсенді басқару позициясына сүйенетін болады.

"Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы" Заңға енгізілген өзгерістер мен толықтыруларға сәйкес белсенді инвестициялау саясатын жүргізу, ағымдағы қызмет шарттарында барынша мүмкін кірістілік нормалары бар және қауіптің төменгі деңгейі сақталған инвестициялық қоржынның оңтайлы құрылымын қалыптастыру, төмендегідей деңгейдегі әртараптандыру үлгісіне көшу жоспарланады:

- Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары - 35%-дан төмен емес;
- жергілікті атқарушы органдар шығарған Қазақтан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары - 5%-дән көп емес;
- шетелдік эмитенттердің бағалы қағаздары - 30%-дан көп емес;
- Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі, сондай-ақ екінші деңгейдегі банктердегі салымдарды екінші деңгейдегі банктер шығарған депозиттік сертификаттарға (депозиттерге) - 10%-дан көп емес;
- "Қазақстан қор биржасы" ЖАҚ-тың ресми тізіміне енгізілген Қазақстан Республикасы ұйымдарының ипотекалық облигациялары - 10%-дан көп емес;
- Қазақстан Республикасы мен басқа да мемлекеттердің заңдарына сәйкес шығарылған, "А" санаты бойынша сауда ұйымдастырушыларының ресми тізіміне енгізілген Қазақстан Республикасы ұйымдарының ипотекалық облигациялардан басқа мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздары - 50%-дан көп емес;
- "Қазақстан даму банкі" ЖАҚ-тың облигациялары - 10%-дан көп емес.

Сондай-ақ:

- ағымдағы қызмет шарттарында барынша мүмкін кірістілік нормалары бар және қауіптің төменгі деңгейі сақталған инвестициялық қоржынның оңтайлы құрылымын одан әрі қалыптастыру;
- зейнетақы активтері инвестицияларының ағымдағы көлемін қайта бөлу жолымен қоржынның ішіндегі теңгеру есебінен

эмитент қаупін және пайыздық ставканы төмендетіп, сондай-ақ бір қаржы құралын екінші қаржы құралына қайта орналастыру арқылы оның үлес салмағын азайтатын негізгі стратегиялық инвестициялық желіні жүргізу;

- жалпы зейнетақы қоржыны құрылымында қоржынның жеткілікті қысқа мерзімді өтімділігі деңгейін қамтамасыз ету, сондай-ақ ағымдағы міндеттерді жылдам орындау барысында қаржы рыноктарындағы залалсыз операциялар есебінен жабу үшін қысқа мерзімді инвестициялар қоржынын бөлу жоспарланады.

Өзгермелі ахуалды және 2004-2006 жылдардағы қаржы рыноктарының даму перспективаларын есепке ала отырып, Қордың жоғары пайдалылығын, оның абсолюттік өтімділігін қолдау мақсатында сыртқы сауда айналымын жетілдіру және зейнетақы активтерін экономикалы негізде инвестициялық басқару тарапында оңтайландыру жоспарда бар. Қор бұл үшін 2003 жылдан бастап халықаралық сапа стандартына сәйкес құрылымдық бөлімшелерді оңтайландыруды, REUTERS, BLOOMBERG және басқа агенттіктер сияқты алдыңғы қатарлы технологияларды енгізу жұмыстарын жалғастыруды жоспарлайды. Алдыңғы қатарлы жаңа технологияларды енгізу арқылы Қордың инвестициялық қызметімен қатар барлық қаржы қызметінің тәуекелін басқаруға барынша көңіл бөлінетін болады.

Тұтқалы параметрлер болжамында Қордың алдағы уақытта күтілетін нәтижелері турасында байқампаз оптимизм орын алған. 2004-2006 жылдардағы Қордың қызметіне болжамда мынадай жорамалдар бар. Қазақстан Республикасында ахуал тұрақталған сайын Қордың заңмен рұқсат етілген қоржыны бойынша инвестициялық кіріс төмендей түседі, өйткені онымен бірге инфляция төмендейді, әртараптандыру деңгейі төмендейді, бағалы қағаздар бойынша пайыздық сыйақы ставкалары да төмендейді, мұның бәрі бірігіп Қордың инвестициялық кірісіне әсер етеді. Мысалға мына фактіні келтіруге болады: Қордың зейнетақы активтерінің негізгі бөлігі мемлекеттік бағалы қағаздарға орналастырылады, олардың кірістілігі бір жылдан сәл аса уақыт ішінде екі есеге жуық төмендеп, қысқа мерзімді бағалы қағаздар бойынша жылдық 5%, ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздар бойынша жылдық 8,3% деңгейіне жетті, бұл кейбір жағдайларда инфляция деңгейімен салыстырмалы немесе одан төмен. Инвестициялау шарттарының өзгеруіне байланысты 2003 жылы Қор зейнетақы активтерін корпоративтік бағалы қағаздарға орналастыруды қарастыратын жалпы әртараптандыру үлгісіне көшеді, ол қоржынның кірістілігін көбейтеді, соның нәтижесінде Қордың кірісі де көбейеді.

Өңірлік саясаттың дамуы

Қордың жинақтаушы зейнетақы жүйесіне тартылмаған салымшыларды қоса алғанда, қалыптасқан және әлуетті салымшылармен жұмыстағы 2004-2006 жылдарға арналған негізгі стратегиялық мақсаттарының бірі болып қалалық және ауылдық салымшыларды тарту, оларға қызмет көрсету сапасын арттыру, мүмкіндіктер кеңейтуден тұратын тиісті ақпараттық-түсіндірме жұмысын жүзеге асыра отырып, өңірлік өкілдіктерді, филиалды, агенттік пункттер мен агенттер желісін дамыту өңірлік саясаты табылады.

Келтірілген стратегиялық мақсаттардың бірін назарға ала отырып, Қор өңірлік бұқаралық ақпарат құралдарына Қазақстандағы жинақтаушы зейнетақы жүйесі, Қордың қызметі мен оның ролі туралы жариялау, газет баспаларында өңірлік директорлармен берілетін сұхбаттарда салымшылар мен зейнетақы жарналарын төлеуші агенттердің көкейтесті сұрақтарына жауап беру арқылы мақсатты ақпараттық-түсіндірме жұмысын жүргізуді жоспарлайды.

Қор салымшыларға және міндетті зейнетақы жарналарын төлеуші агенттерге қызметтер көрсету сапасын жақсарту үшін жаңа бағдарламалық өнімдерді әзірлеуді, енгізуді және оңтайландыруды, Қордың орталық аппаратын, өңірлік бөлімшелерін бағдарламалық-техникалық қамсыздандыруды жаңғыртуды көздейді.

2004-2006 жылдар аралығында жеке тұлға - агенттер арқылы міндетті зейнетақы жарналарын төлеуші агенттермен өзара әрекет ету жолымен ӨЖК тағайындалмаған жеке зейнетақы шоттарының қазіргі санын азайту жұмыстарын жалғастыру жоспарланып отыр.

"Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы" Қазақстан Республикасының заңына 2002 жылғы 29 желтоқсанда енгізілген өзгерістер мен толықтырулардың нәтижесінде Қор зейнетақы келісім-шартын жасаспай-ақ салымшылардың міндетті зейнетақы жарналарын қабылдау мүмкіндігінен айрылды, сондықтан зейнетақы қызметтері рыногында бәсекелестіктің күшеюіне байланысты агенттік желіні дамыту жоспарланады.

Жеке тұлға - агенттердің қызметін пайдалану міндетті зейнетақы жарналарын төлеуші агенттерге және республиканың шалғай өңірлерін қоса алғанда барлық еңбекке жарамды халыққа жинақтаушы зейнетақы жүйесі мен Қор туралы ақпараттар жеткізуге мүмкіндік беретіндігін атап өту қажет.

Өңірлік өкілдіктердегі, филиалдағы, сондай-ақ Қордың Агенті - "Зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталық" РМҚМ-ның (бұдан былай - Орталық) аудандық және қалалық бөлімшеліріндегі ағымдағы операциялық қызметтің сапасын жақсартумен қатар, жинақтаушы зейнетақы жүйесіне жаңа салымшыларды, басқа жинақтаушы зейнетақы қорларының салымшыларын тарту және Қордың қалыптасқан салымшыларын "ұстап қалу" жұмыстарын жүзеге асыру жоспарланады.

4.3. Өнім өндірісінің (заттай және ақшалай мәндегі жұмыстар мен қызметтер көрсету) даму серпіні

2004 жылы Қордың жалпы шығыс сомасы 739,04 млн. теңгеге жоспарланған, ол 2003 жылғы тиісінше көрсеткіштерден 5,6% артық (4-қосымша). Сметаның кассалық орындалуын ескере отырып, негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтердің өтелімін алып тастағанда, жалпы шығыстар бойынша шығыс сомасы іс жүзінде өзгермейді: 2003 жылы - 653 млн. теңге, ал 2004 жылы - 658 млн. теңге. "Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы" Заңға енгізілген өзгерістер мен толықтыруларға сәйкес шығыстардың өсуі Қор табысының болжамдық көлемін қамтамасыз ету үшін қажет.

2004 жылы қызметкерлерге ақы төлеу шығыстардың 2003 жылмен салыстырғанда 5,4% өсуі Қордың орталық аппаратындағы қызметкерлер санын көбейтпей, өңірлерде жұмыс істеу үшін қызметкерлер санын арттыруға байланысты. 2003 жылғы мамырда Қордың қызмет ету қаупіне баға берген Прагма/USAID арқылы Қорда қауіпті тиімді басқару жүйесін құру жоспарланған. Осындай кепілдемелерді енгізу зейнетақы заңына енгізілген өзгерістер мен толықтыруларға, сондай-ақ халықаралық зейнетақы қорларының және басқарушы компаниялар сияқты ірі қаржы институттары тәжірибесіне сәйкес Қорға салымшылармен/алушылармен жұмыс істеуде және олардың зейнетақы қаражаттарын инвестициялық басқаруда, зейнетақы қаражаттарының сақталуын қамтамасыз етуде, олардың сенімді есебін жүргізуге және олардың өсуіне байланысты тәуекелділіктерді азайтуға мүмкіндік береді. Бұдан басқа, Қор өңірлік саясатты, зейнетақы активтерін есепке алу жөніндегі жұмыстарды, қате шоттарды азайту, инвестициялық қызметті кеңейту, тәуекелділікті азайту мақсатында оларды басқаруды күшейтуді жоспарлауда, маркетинг және зейнетақы қызметтерін дамыту бөлімін құру қарастырылуда. "МЖЗҚ" ЖАҚ салымшыларды тарту мен ұстап қалуда белсенді жарнамалық саясатты қолдануды жоспарламайды, алайда Қордың тұрақты салымшылар санының қалыптасуы үшін арнайы көрсетілетін зейнетақы қызметтерінің сапасын көтеру және оларға қол жеткізу мүмкіншілігін қамтамасыз етуде көптеген жұмыстар істейді.

Жұмыс көлемінің көбеюіне және салымшылармен жұмыс істеу сапасын көтеру қажеттілігіне байланысты Қордың қызметкерлер саны келесі өңірлерде 1 штаттық бірлікке көбейтілген: Астана қаласы, Алматы облысы, Ақмола облысы, Жезқазған, Семей қалаларында, сондай-ақ жеке бөлінген операциялық бөлім базасында (2003 жылы 12 адамға) салымшылармен жұмыс басқармасында 2004 жылы қайта тіркелуден кейін "МЖЗҚ" ЖАҚ-тың Алматы қаласында орналасатын жаңа филиалы ашылады, ол 1 штаттық бірлікке көбейтіліп, Алматы және Алматы облысы бойынша Қордың салымшыларына қызмет етеді. 2005-

2006 жылдары қызметкерлер санының өсуі жоспарланбайды.

Амортизациялық аударымдардың 34,7 млн. теңгеге немесе 74,6% көбеюі мынадай жағдайлар есебінен қарастырылды:

1) 2004 жылдың басында белгіленген активтердің баланстық құны едәуір өсті; есептегіш құрал-жабдықтарға амортизация мөлшері 25% және материалдық емес активтерге (бағдарламалық қамтамасыз ету, лицензия және бағдарламалық -техникалық кешенге сараптама) - 15%.

2) Амортизациялық аударымдар мөлшерінің материалдық емес активтер бойынша ұлғаюы 2003 жылы 10%-дан 2004 жылы 15 %-ға дейін және басқа негізгі активтер бойынша (Қордың жаңа бекітілген есеп саясатына сәйкес) - 6,7%-дан 10,0%-ды құрады.

3) 2004 жылға белгіленген активтерді жоспарлы сатып алу 62 млн. теңгеге жоспарланып отыр, оның негізгі көлемін (80%) материалдық емес активтер құрайды.

Негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтерді жөндеу және оларды қамтамасыз ету шығысының көбеюі келесі шығыстардың есепке алынуымен қарастырылды:

- электр құралдары мен желілерін алдын-ала сынау;
- 2003 жылмен салыстырғанда электр құралдары мен желілерін жөндеуге кеткен шығыстардың өсуі;
- мүліктерді ағымдық жөндеу;
- қол жетімділік бақылау жүйесінің кепілдіктен кейін қамтамасыз етілуі;
- Астана қаласында резерв орталығын құру.

Коммуналдық шығыстардың 2003 жылмен салыстырғанда өсуі 1,4 млн. теңгені құрады. 2003 жылы Қор осы қызмет түрін өзінше төледі. Өсімнің көбеюіне ғимараттың балансын ұстаушы "Қозғалмас" ҚМКК-мен Қордың орталық аппарат ғимаратының коммуналдық қызметін төлеуге шарт жасасуымен байланысты болмақ. Бұдан басқа, Алматы қаласында филиалдың ашылуына сәйкес коммуналдық қызмет шығысының өсуі жоспарланып отыр.

2004 жылы салықтар шығысының 1,7 млн. теңгеге өсуі негізінен 2003 жылдың аяғында есептегіш техниканы жоспарлы түрде сатып алуға орай, мүлік салығының артуына байланысты қалыптасты.

Байланыс қызметінің шығысының өсуі мынадай жағдайларға сай қалыптасты:

- абоненттік төлем бойынша тарифтердің өсу мүмкіндігін ескере отырып, қалааралық, ұялы, қалалық және пейджингтік байланыс түрлерінің шығындары көбейді;

- фельдъегерлік байланыс қызметтеріне тарифтердің өсуімен корреспонденцияларды жеткізу қызметтерінің шығындары артты;

- Bloomberg және Reuters жүйелерінің сауда алаңдарына қол жеткізу үшін байланысқа бөлінген арналарды жалдау есебінен коммуникация шығындары көбейді. 2003 жылы тек Bloomberg байланыс жүйесінің арнасына қосылу қарастырылған болатын, ақы "Кеңес беру (аудит) және ақпараттық қызметтер" бабы бойынша қарастырылды;

- Интернет жүйесіне қол жеткізу үшін берілген байланыс арнасын пайдалану;

- өңірлік өкілдіктермен жұмыс істеу сапасын арттыру үшін байланыс арналарының өткізу мүмкіндігін арттыру.

2004 жылы күзетке бөлінген шығыстар Алматы қаласында филиалдың ашылуымен, сондай-ақ 2004 жылы Алматы қаласындағы операциялық залдың, Алматы қаласындағы мұрағаттың, Атырау мен Талдықорған өкілдіктерінің ғимараттарын күзету келісім-шарт жобасына сәйкес артты.

Консультациялық (аудит) және ақпараттық қызметтер шығысының өсуі келесі жағдайларда қарастырылған:

1) ақпараттық қызмет шығысы (буклеттер, жаднама, күнтізбе, құттықтау хат жобаларын шығару, екі пресс-конференция өткізу, ресми есеп материалдар жинағын шығару) өсті;
2) Reuters және Bloomberg мамандандырылған ақпаратты жүйелер шығысы өсті;

- 2004 жылға Reuters ақпараттық пакетіне бір жылға түгел қарастырылған, ал 2003 жылы - Қор бұл қызметтерді мамыр айынан бастап қана қолданды. Бұдан басқа, ҚР ҰБ Басқармасының "Зейнетақы активтерін инвестициялық басқару бойынша қызметті жүзеге асыру ережелерін бекіту туралы" 2003 жылғы 23 шілдедегі N 264 қаулысына сәйкес МЖЗҚ-ға зейнетақы активтерін шетелдік эмитенттердің акциясына инвестициялауға рұқсат берілген. Бағалы қағаздардың операцияларын тиімді өткізу үшін нақты уақыт режиміндегі алдыңғы қатарлы қор биржалары акцияларының баға белгісіне қол жеткізу қажет.

- 2004 жылы Bloomberg ақпаратты қызметіне жазылу 2004 жылдың басынан жоспарланды, ал 2003 жылы - 2003 жылдың соңғы 3 айында ғана болған. Жұмыстарында Bloomberg жүйесін пайдаланушы батыстық қарсы агенттермен сауданы жеңілдету үшін халықаралық телефондық келіссөздер шығысын азайту қажет. Bloomberg ақпараттық жүйесінің болуы халықаралық қаржы рыногында салымшылардың зейнетақы активтерін тиімді басқаруға мүмкіндік береді;

3) Ақпараттық қызмет көрсету шығысы көбейді. Күн сайынғы келіп түсетін экономикалық, саяси ахуалдар және зейнетақы қызметтері рыногындағы баспасөздегі күн сайынғы ақпараттық шолулардан басқа қосымша инвестициялық қызмет ережелеріне,

стратегиялық тапсырыстарға сәйкес апта сайын БА құралдарына шолу және ай сайын - макро орта, валюта рыногы, зейнетақы рыногының өнім және еңбек алаңына, жинақтаушы зейнетақы қорларының қызметіне талдаулар алып тұруға шығыстар арттыру жоспарда бар;

4) аудиторлық және консалтингілік қызметтер шығысы өсті. 2003 жылғы 1 қаңтардан бастап "МЖЗҚ" ЖАҚ-тың қаржылық есептің халықаралық стандартына көшуіне байланысты, сондай-ақ ҚР ҰБ Басқармасының "Бағалы қағаздар рыногында брокерлік және дилерлік қызметте жүзеге асыратын ұйымдарға арналған қаржы тұрақтылығының өлшемдерін есептеудің және қолданудың және оларды сақтау жөнінде есеп берудің тәртібі туралы ережені бекіту туралы" 2002 жылғы 2 ақпандағы N 54 қаулысының талаптарына сәйкес мүліктік бағалау бұрынырақ белгіленгендей бір рет қана емес, тоқсан сайын өткізілуі керек.

Банктік қызметтер шығысының өсуі негізінен төлем тапсырмаларын өткізу және бағалы қағаздарды сақтау бойынша шығындардың өсуімен байланысты банк-кастодиан қызметтері шығысының артуынан болып отыр. Төлем тапсырмаларын ІТЖ (ірі төлем жүйесі) және БТЖ (бөлшек төлем жүйесі) арқылы өткізу бойынша банк қызметінің құндық есебі 2003 жылғы қаңтардан қыркүйекке дейінгі қызмет көрсету төлемінің шығыны мен жіберілген төлем санының нақты мәліметтеріне талдау жасау арқылы шығарылған. ҚЕБАО (Қазақстан есеп айырысу банк аралық орталығы (БТЖ)) бойынша төлемдерді өткізу қызметінің құнын есептеу орташа шығындар және 2003 жылдың 12 айы ішінде тарифтердің өзгеріссіздігі есебінен орындалған.

Сақтандыру шығыстарының өсуі қызметкерлерді алдын-ала вакцинациялау, сондай-ақ Қордың мүлкін өрттен, жер сілкінісінен және басқа да апаттан сақтандыру шығыстарының артуы есепті қалыптасты.

Жалгерлік бойынша шығыстың көбеюі жалға берушілермен жасалған шарт талабына сай ғимараттың ауданын және белгіленген тарифтерді негізге ала отырып қалыптасты.

Әлеуметтік мәселелер

2004-2006 жылдары Қор өз қызметін арттыру факторының бірі ретінде әлеуметтік мәселелерге ерекше көңіл аударуды жоспарлайды. Орталық аппаратпен қатар Қордың өңірлік өкілдіктерінде және филиалында кешенді және тұтас сипаттағы басқару жүйесін қамтамасыз ету, сондай-ақ кәсіби, жоғары білікті мамандар қалыптастыру кадр саясатының негізгі бағыттары болып табылады. Кадр жұмысын, оның кәсібилігін жақсарту мақсатында қызметкерлер

құрамымен жұмыс жүйесін жетілдіру, Қордың ұйымдық құрылымы мен штат санын оңтайландыру жұмыстары жалғастырылатын болады. Қордың саясатын және оның алға қойған мақсаттарын анықтап, енгізуге, оны қызметкерлер ұғымына жеткізе білуге, басқару мен жоспарлаудың жаңа әдістерін енгізе отырып, мақсаттарға қол жеткізу үшін қызметкерлерді уәждемелеу және оларды шығармашылық жұмысқа тартуға бағытталған менеджменттің тиімділігін арттыруға баса назар аударылатын болады. Қызметкерлерді оқыту, қайта даярлау және олардың біліктіліктерін арттыру Қор персоналын кәсіби дамытудың және оның біліктілік сипаттамаларын арттырудың негізгі құралдары болып саналады. Қордың бюджетінде семинарлар, тренинг, курстар ұйымдастырып, жүргізуге қаражаттар әрдайым қарастырылады. Бұдан басқа Қор қызметінің өзіндік ерекшелігін есепке ала отырып, мамандарды қаржы рыногында, оның ішінде бағалы қағаздар рыногында, актуарийлік есептеме, инвестициялық талдау жұмыс машығын сапалы иелену үшін оқытуға жіберуге айрықша көңіл бөлінетін болады . Ақпараттарды қорғау міндеттері жүктелген мамандарды да арнайы курстарға жіберу арқылы олардың кәсіби деңгейін арттыру қарастырылады.

Қызметкерлердің біліктілігін арттыруға қажетті шығындар төмендегілермен е с к е р т і л е д і :

Кейінгі бірталай өзгерістер, сондай-ақ қосымша нормативті актілер енгізуді қажет еткен "Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы" Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы " Қазақстан Республикасының 29.12.2002 жылғы N 369-II Заңының күшіне енуіне байланысты МЖЗҚ қызметі басқа жинақтаушы зейнетақы қорлары қызметімен теңестірілді. Осыған байланысты Қорда жаңа мүмкіндіктер мен талаптар (зейнетақы активтерін инвестициялаудың әртараптандырылған үлгісін кеңейту, белсендірек маркетингтік саясат жүргізу және т.б.) пайда болды. Соған орай, белгіленген мақсаттарға қол жеткізу үшін Қор мамандарының біліктіліктері мен кәсіби деңгейлерін ұдайы арттыру мүмкіндіктері мен тапсырмалары (зейнетақы активтерін инвестициялық басқарудың диверсификациялық үлгісін пайдалану барынша белсенді маркетингтік саясат жүргізу) пайда болды. " Жинақтаушы зейнетақы қорларынан міндетті зейнетақы жарналарының, ерікті кәсіптік зейнетақы жарналарының есебінен қалыптасқан зейнетақы жинақтарынан төленетін зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру ережесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 4 шілдедегі N 661 қаулысына сәйкес зейнетақы қаражаттары кесте бойынша жүзеге асырылмақшы, соған байланысты Қордың қызметкерлері базалық актуарийлік курстарда оқитын болады. Тиісінше зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды іске асыратын қызметкерлерге қойылатын талаптарға сәйкес, Қордың мамандары біліктілік куәліктерін және бұрын алған куәліктерін бекіту (1-санат - бағалы қағаздар

рыногында делдалдық-дилерлік қызмет ету, 3-санат - бағалы қағаздар қоржынын басқару) үшін оқуға жіберіледі.

Қоршаған ортаны қорғау, еңбек қауіпсіздігі техникасын сақтау шаралары

Қор өз қызметін қоршаған ортаға зиян келтірмейтін ұйым ретінде жүргізеді, басты назарды қауіпсіздік техникасын сақтау шараларына бөледі. 2004-2006 жылдары Қор қоршаған ортаны қорғау, еңбек қауіпсіздігі техникасын сақтау бойынша кешенді шаралар жүргізуді жоспарлайды. Қоршаған ортаны қорғау шаралары құрал-жабдықтардың технологиялық паркін жаңартуға, көлік құралдарын экологиялық стандарттарға сәйкес қалыпта ұстауға бағытталатын болады. Қауіпсіздік техникасын сақтау мақсатында ғимараттарды, жұмыс орындарын, техникаларды белгіленген нормаларға сәйкес ұстау, өрт қауіпсіздігі нормаларына жауап беретін қазіргі заманғы құрал-жабдықтарды енгізу, тұрақты түрде Қордың қызметкерлерімен нұсқамалық өткізіп тұру жоспарда бар. Қажет жағдайда қоршаған орта мен адамдарға жанама зиян келтірмейтін экологиялық қауіпсіз технологияларды енгізіп, пайдалану да жоспарланған.

4.4. Бағалық және тарифтік саясат және оның негіздемесі

Өңірлік саясатты табысты жүзеге асыру үшін Қор жеке тұлға - агенттерді тартуды жоспарлайды. 2003 жылдан бастап Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің 2001 жылғы 19 шілдеде Қордың агенті - "Зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталық" РМҚМ үшін бекіткен, агент - жеке тұлғалардың төмендегідей қызмет түрлеріне:

- жинақтаушы зейнетақы жүйесіндегі жаңа салымшымен зейнетақы шартын ж а с а с у ;
- салымшыдан оның зейнетақы қаражаттарын "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорына" аудару өтінішін қабылдаумен бірге, зейнетақы шартын ж а с а с у ;
- салымшының "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қорынан" зейнетақы жинақтарын аударуға бұрынырақ берген өтінішінің күшін жою туралы өтініші бойынша 65 теңге мөлшерінде бекітілген тариф белгіленді.

Жеке тұлға - агенттердің жоғарыда аталған қызметтеріне ақыны бірінші жарнаның келіп түсу немесе зейнетақы жинақтарының салымшының жеке зейнетақы шотына аударылу фактылары бойынша ғана төлеу қарастырылған. Аталған бағыттағы қызметтің есеп беретін жыл ішіндегі нәтижелері белгіленген тарифтің басқа жинақтаушы зейнетақы қоры жеке тұлға-агенттерінің еңбек ақы тәсімімен салыстырғанда бәсекеге жарамды екендігін анықтайды.

2004 жылы жеке тұлға - агенттердің еңбек ақы тәсімін дайындау жоспарланады, оның ішіне есеп беретін мерзім ішінде ақшаға шағылғандағы түпкілікті нәтижені алуға мүмкіндік беретін бағдарламалық үлгіні құру да енеді.

Зейнетақы шарттарын жасасу, зейнетақы төлемін жүзеге асыру және зейнетақы жинақтарын аудару өтініштерін қабылдау, салымшыларды зейнетақы салымдарының жай-күйі туралы жыл сайынғы ақпараттандыру, салымшыларға олардың сұраныстары бойынша жеке зейнетақы шоттарынан көшірме үзінділер беру қызметтері Қордың қаражаттары есебінен тегін жасалатындығын ескерте кету қажет. Бұл орайда 2004-2006 жылдары әр жеке шотты әкімшілік етуге Қордың шығыны:

14-кесте

Бір шотты әкімшілік ету шығыны

Көрсеткіштер	Өлшем бірлігі	Болжам		
		2004 ж.	2005 ж.	2006 ж.
1	2	3	4	5
Шығындар, барлығы	млн. теңге	764	772	781
Салымшылар саны	адам	2100000-2200000	2000000-2100000	1900000-2000000
Бір салымшыға шығатын шығын	теңге	347-364	368-386	390-411

2004-2006 жылдары салымшылар санының азаюы 2003 жылдан бастап Қор зейнетақы шартын жасаспай-ақ ("жанама" қор) бірінші рет аударылған міндетті зейнетақы жарналарын қабылдау мүмкіндігінен айрылуына байланысты, ондай салымшылар саны жыл сайын 250 000 - 350 000 құраған болатын.

Бекітілген саясатқа байланысты қорға қарқындылығы жағынан барынша шектеулі, оның өзінде негізінен ақпараттық-түсіндірмелі сипаттағы ғана жарнама жұмысын жүргізу ұсынылды, ол қордың салымшыларының серпінді жарнамалық позициялары есебінен жинақтаушы зейнетақы жүйесінің мемлекеттік емес секторына жылыстауына әкеп соқтырады. Бұл қордың зейнетақы рыногындағы активтерінің (жалпы жинақтаушы зейнетақы жүйесіндегі зейнетақы активтерінің 25%-дайы) сомасымен қатар, салымшылар санының (жүйе салымшыларының 40%-дайы) салмақты үлесінің әлі де барынша сақталуымен іспеттес.

4.5. Қаржылық нәтижелер және бюджетпен қарым-қатынас

2004 жылы Қор 468,9 млн. теңге, 2005 жылы - 491,6 млн. теңге, 2006 жылы - 530,9 млн. теңге сомасына салықтар мен дивидендтер есептеуді жоспарлайды (15 -кесте).

15-кесте

Бюджетке дивидендтер, салықтар мен басқа да міндетті төлемдер төлеу

млн. теңге

Көрсеткіш атауы	2004 жыл				2005 жыл	2006 жыл
	1 тоқсан	1 жарты жылдық	9 ай	жыл		
1	2	3	4	5	6	7
Таза кіріс (залал)	65,2	155,5	250,7	427,3	448,9	487,1
Дивидендтер				213,7	224,4	243,6
Корпоративтік табыс салығы	40,0	70,0	110,0	183,1	192,4	208,8
Әлеуметтік салық	7,5	14,89	22,34	29,8	30,0	30,1
Жеке табыс салығы (төлем көзінен салық салынатын қызметкер кірісі)	8,9	18,24	28,62	37,0	39,0	41,0
Көлік құралдары салығы	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,70
Мүлік салығы	0,4	0,88	1,31	2,7	2,7	2,7
Басқа салықтар мен міндетті төлемдер	1,0	1,50	2,00	2,5	3,0	4,0
Барлығы салықтар	57,9	105,6	164,3	255,2	267,2	287,3

Қазақстан Республикасы Бағалы қағаздар жөніндегі ұлттық комиссиясының Зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымдарға арналған пруденциалдық нормативтер туралы ережені бекіту жөніндегі 2000 жылғы 15 қарашадағы N 87 (ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 16.11.01 ж. N 434, 21.04.03 ж. N 134 қаулыларымен енгізілген өзгерістерімен қоса) қаулысымен

зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымдарға және зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды өз бетінше жүзеге асыратын жинақтаушы зейнетақы қорларына, Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры соның бірі болып табылады, пруденциалдық нормативтердің орындалуы турасында талаптар бекітілді. Негізгі және резервтік капиталды қалыптастыру талабы пруденциалдық нормативтердің бірі болып табылады. Жоғарыда айтылған қаулының 23-тармағына сәйкес негізгі және қосымша резервтік капитал таза пайдадан немесе құрылтайшылардың (акционерлердің) қосымша жарнасынан қалыптасады. Осылайша, бар профицит негізінен резервтік капиталды қалыптастыру бөлігінде меншікті капиталды толықтыруға бағытталады.

2-БӨЛІМ. "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" ЖАҚ-тың Инвестициялық даму жоспары Инвестициялық қызмет

"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" ЖАҚ-тың инвестициялық стратегиясы зейнетақы салымдарын сақтау және инвестициялық кіріс алуға бағытталатын болады. Салымдардың сенімділігі, тұрақтылығы және қауіпсіздігіне жауапты қалыптасқан инвестициялар қоржыны қолданылатын болады. Инвестициялар қоржынын тиімді басқару тәуекелділікті азайтуды және бәсекелестік рыногына қатысты тиісті кірістілік деңгейін алуды қамтамасыз етеді .

Инвестициялық қоржын құнының бәсекелес өсімін қамтамасыз ететін оңтайлы инвестициялық саясатты қамтамасыз ету үшін төмендегідей әрекеттер жүзеге асырылатын болады:

- уәкілетті орган зейнетақы активтерін басқарушы ұйымдар үшін бекіткен зейнетақы активтерін инвестициялаудың әртараптандыру үлгісін сақтау;
- зейнетақы активтері есебінен инвестициялар қоржынын қайта қарау;
- кіріс ақша ағындарын инвестициялау мен бағалы қағаздардан алынған кірістерді қайта инвестициялау және олардың айналым мерзімінің басталуына байланысты қаржы құралдарын өтеу, бағалы қағаздармен сауда мәмілелерін және операцияларды арттыру арқылы инвестициялық басқарымдағы зейнетақы активтерін белсендірек басқару;
- инвестициялар қоржынын тиімді басқару, тәуекелділік деңгейі мен кірістілік және Қордың жүргізіп отырған инвестициялық саясатының баланстандырылған ара салмағы бойынша талаптарға сай, бағалы қағаздардың оңтайлы қоржынын қалыптастыру;
- кәсіби және сапалы инвестициялық менеджментті жүзеге асыру.

"Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы" Заңның

күшіне енуіне байланысты "Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" ЖАҚ үшін зейнетақы активтерін инвестициялау шарттары мен үлгісі өзгерді, яғни зейнетақы активтерін инвестициялау бойынша болып келген шектеулер азайтылды, активтерді Қазақстан Республикасымен қатар шетелдік эмитенттердің мемлекеттік емес бағалы қағаздарына, шетелдік корпорациялардың "АА" және "А" рейтингтік бағаға ие халықаралық бағалы қағаздарына, Қазақстан Республикасы ұйымдарының ипотекалық облигацияларына, "Қазақстан даму банкі" ЖАҚ-тың облигацияларына инвестициялау мүмкіндіктері кеңейді. Осыған орай қалыптасқан инвестициялар қоржыны қайта қаралып, төмен табысты қаржы құралдарын басым табысты қаржы құралдарына қайта салу, соның арқасында инвестициялар қоржынының дюрациясын тиімдірек басқару үшін ұзарту, қауіпті азайту мақсатында және активтер топтары бойынша тұрақты кіріс алу жолымен оның құрылымы қайта қаралатын болады.

"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" ЖАҚ стратегиясына сәйкес зейнетақы активтері инвестициялар қоржынының есептелген кірістілігін инфляция деңгейінен төмендетпеу, қоржынның жиынтық қаупін азайту, осы мақсаттарға жету үшін инвестициялар қоржынын қайта құру және зейнетақы активтерін қаржы құралдарына төмендегі көрсеткіштерге сәйкес әртараптандыруды қамтамасыз ету болжанған:

- Қазақстан Республикасының бағалы қағаздары - 35%-дан төмен емес;
- жергілікті атқарушы органдар шығарған Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары - 5%-дан артық емес;
- Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің, сондай-ақ уәкілетті органмен бекітілген екінші деңгейдегі банктердегі салымдарға - 10%-дан артық емес;
- шетелдік эмитенттердің мемлекеттік емес бағалы қағаздары, халықаралық қаржы ұйымдарының "ААА" рейтингілік бағасынан кем емес бағалы қағаздары - 10%-дан артық емес;
- шетелдік эмитенттердің мемлекеттік емес бағалы қағаздары, шетелдік мемлекеттердің "АА" рейтингілік бағасынан кем емес бағалы қағаздары - 10%-дан артық емес;
- шетелдік эмитенттердің "А" рейтингілік бағасынан кем емес мемлекеттік емес бағалы қағаздары - 10%-дан артық емес;
- "А" санаты бойынша ұйымдастырушының ресми тізбесіне енгізілген Қазақстан Республикасы ұйымдарының мемлекеттік емес эмиссиялы бағалы қағаздары - 50%-дан артық емес;
- Қазақстан Республикасы ұйымдарының ипотекалық облигациялары - 10%-дан артық емес;
- "Қазақстан Даму Банкі" ЖАҚ-тың облигациялары - 10%-дан артық емес.

Инвестициялық саясаттағы басым бағыт зейнетақы активтерін жоғары рейтингілі бағалы қағаздарға орналастыру болып табылады. Бұл ретте жасалынған мәмілелер және бағалы қағаздармен жасалған операциялар бойынша ішкі рынокпен қатар сыртқы қаржы рыноктарында белсенділік барынша сақталуы тиіс.

Инвестициялар қоржынын оңтайландыру үшін баға және кірістілік қозғалысы серпініне, ішкі және сыртқы рыноктардағы макроэкономикалық көрсеткіштер мен рыноктар индекстеріне, әлемдегі экономикалық ахуалдың тұрақсыздығына сай тәуекелділіктің төмендеуіне байланысты ахуалды есепке ала отырып және алға қойылған міндеттерге қол жеткізу үшін:

1) инвестициялар қоржынын тиімді басқару мақсатында қаржы рыноктарын іргелі және техникалық талдау арқылы ішкі және сыртқы рыноктарды тұрақты бақылау;

2) инвестициялық менеджмент функцияларын айқын және сапалы түрде жүргізу, дағдыланған инвестициялық саясатқа жүгіну және іске асыру, қаржылық талдау жасау, оңтайлы қоржын құру, эталон қоржынына қол жеткізу үшін қоржынды қайта қарау және қоржынның берілген тәуекелділік деңгейі мен кірістілігі бойынша тиімділік бағамын жүзеге асыру;

3) қаржы құралдары, қаржы рыногында жасалған мәмілелер қимасында инвестициялар қоржынын талдау түпкілікті нәтижені, кірістілік өзгерісін және оның мүмкін болған ауытқуларын қадағалау, валюталық қауіпте азайту мақсатында инвестициялар қоржынындағы бағалы қағаздарды таңдау кезінде түрлі валюталар түрлерінің ара салмағы мен серпінін қадағалау;

4) қаржы рыноктарындағы стратегияны жүзеге асыру үшін инвестициялар қоржынын сатуға жататындар және өтелгенге дейін ұсталынатындар етіп сыныптай отырып, санаттарға бөлу;

5) рыноктар қозғалысы және эмитенттердің қаржылық жай-күйі туралы ақпараттарды ұлғайту, бағалы қағаздар рыногындағы әрекеттер бойынша оперативтік және тиімді инвестициялық шешімдер қабылдау үшін Reuters, Bloomberg жүйелері бойынша көрсетілетін ақпараттық құралдарға қосылу арқылы мемлекеттік емес эмитенттер (резиденттер және бейрезиденттер) бойынша ақпараттық база құру;

6) инвестициялар қоржынын құру кезінде активтер мен бағалы қағаздардың өтімділігін қамтамасыз ету;

7) рыноктық бағамы бойынша зейнетақы активтерін сапалы және сенімді есептеуді жүзеге асыру, әділ құны бойынша инвестициялар қоржынындағы қаржы құралдарын есептеу қажет.

"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" ЖАҚ-тың қызметін қамтамасыз етуге бағытталған инвестициялар

Ақпараттық технологиялар бөлімінде Қордың меншікті қаражаттары есебінен қаржыландырылатын, төмендегідей компоненттерден тұратын Қордың біріктірілген ақпараттық жүйесін қалыптастыру бойынша инвестициялық жобаларды жүзеге асыру жоспарланады:

1. Бағдарламалы-техникалық кешенді жаңғырту
2. Қолданбалы бағдарламалы қамтамасыз етуді кешенді жүйелі талдау
3. Қордың бағдарламалық жағынан қамтамасыз етілуін жаңарту

1. Бағдарламалы-техникалық кешенді жаңғырту

1.1. Жинақтаушы зейнетақы реформасының қалыптасып, дамуының және 5 жылғы қызметінің нәтижесінде Қорда бүгінгі күні 2 299 416 салымшы бар. Қордың инвестициялық басқармасындағы таза зейнетақы активтерінің көлемі 75 650 млн. теңгеге жетті. Сонымен қатар өңделетін ақпараттар көлемі де өсті. Егер 1999 жылы сақталатын ақпарат көлемі 19 Гбайт көлемінде есептелген болса, 2003 жылы 100 Гбайт болды. Жаңа бағдарламалық өнімдерді дайындап, енгізуге, сақталатын ақпараттар көлемінің артуына байланысты серверлердің жедел әрекетіне деген талаптар да артты.

"Деректер сақтау орны" бағдарламалық қамтамасыз етуді дайындау қаржы ақпараттарының әр түрлі қималары бойынша есептер алуға, талдамалы жұмыстардың мүмкіндігін арттыруға және зейнетақы активтерін басқару бойынша негізделген шешімдер қабылдауға мүмкіндік берді. Транзакциялардың көбеюі, ал күніне олардың 40 мыңдайын өңдеу талап етілді, сервердің есептеу қуатын сервердің аталған тұрпаты үшін барынша мүмкін қосымша процессорлар мен оперативті зерделер қондыру арқылы ең соңғы шегіне дейін ұлғайтуға мәжбүр етті. Өңделетін және сақталатын ақпараттардың көбеюімен қатар серверлердің өндірістік қуатын көбейтуді талап ететін бағдарламалық қамтамасыз етудің атқарымдығы да артады.

Объективті түрде зейнетақы жинақтарын төлеу және аудару операциялары да ұлғаюда. Қордың іркіліссіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету Қордың автоматтандырылған ақпараттық жүйесінің қызмет етуіне де жоғары талаптар қойды. Жұмыстағы сенімділік пен тұрақтылық Қордың техникалық қызметінің ең негізгі міндеттері.

1.2. Қордың іркіліссіз жұмыс істеуін қамтамасыз етудегі сындарлы бөлімнің бірі деректер базасы сервері мен қосымшалар сервері. Олар ақпараттарды өңдеудегі негізгі ұйытқы болып табылады, олардың тұрақты жұмысынан Қордың қалыпты қызмет етуі мүдделі. Қазіргі уақытта қолданылып жүрген серверлер өз ресурсын сарқыды, өйткені 1999 жылдан бері жұмыс істеп келеді. Олардың қай жағынан алғанда да тозғанын, оларды жаңғырту мүмкіндігінің жоқ екендігін есепке ала отырып, Қор 2003 жылы оларды өнімділігі артығырақ, қазіргі

барынша қуатты процессорлармен алмастыруды жоспарлайды. Үш сервер, олардың екеуі бір кластерге біріктіріліп, алдағы 4 жылға Қордың тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз ететін болады. Серверлерді жаңарту одан әрі ысыруға болмайтын негізгі міндеттердің бірі. Онымен қатар Қордың іркіліссіз жұмыс істеуінің негізгі құрамдас бөлігі - негізгі сервердің жанында орналасатын және оның жұмысын толықтай қосарлап отыратын сақтық серверінің болуы қажет. Ақпараттарды апаттардың немесе өрттің (дүлей апаттардың) нәтижесінде жоғалтып алу қаупі болғандықтан, Қор Астана қаласында сақтық қорын құруды ойластыруда. Жаңадан құрылатын сақтық орталығы үшін деректер базасын басқару жүйесіне лицензиялар және қолданбалы бағдарламалық қамтамасыз ету жоспарланады. Сақтық серверінің репликациялар режимінде жұмыс істеуі телекоммуникация қызметіне кететін шығын көлемін ұлғайтады. Серверлер мен серверлік жабдықтарды жаңғыртудан басқа ақпараттарды өңдеу технологияларын жетілдіру және ақпараттық қауіпсіздік деңгейін арттыру мақсатында Қор жоспарлы түрде компьютер қорын түгелдей жаңартуды күн тәртібіне қоюда. Бұл жаңарту процесі бойынша жыл сайын 4 жылдан аса уақыт жұмыс істеген компьютерлер қолданыстан алынатын болады. 2003 жылға жоспарланған сатып алу құны 116 млн. теңгені құрайды (5-қосымша).

2. Қолданбалы бағдарламалы қамтамасыз етуді кешенді жүйелі талдау

Қордың қолданыстағы бағдарламалық қамтамасыз етілуі эволюциялық жолмен бірнеше жыл бойына жасалды. Тапсырыс берушілер - Қордың құрылымдық бөлімшелері де, орындаушы - бағдарламаны дайындаушы коммерциялық фирма - Қазақстан Республикасының резиденті. Әрдайым қандай да бір процесті автоматтандыру қажеттілігі туындаған сайын, техникалық тапсырма әзірленіп отырды, соған сәйкес бағдарлама да дайындалды, яғни бағдарламалық қамтамасыз етуді құруда жүйелілік болған емес.

Мұндай тәсілдеме сол кезеңде орын алған экономикалық ахуалмен толықтай ақталды: жеткілікті қаражат болған жоқ, ал қажет атқарымдығын түгел білетін ешкім болмады. Мұндай бір ізді автоматтандырудың күдіксіз жайлы жақтары да бар: шағын қаражатқа Қордың қызметін автоматтандыру жүзеге асырылды. Алайда белгілі бір даму кезеңінде дайындалған бағдарламалық қамтамасыз ету Қордың қызметіндегі ең тар алаң бола бастайды. Жаңа функцияларды орындау күн сайын қиындай түседі, ал оның кейбіреулері әзірлену барысында ондай атқарымдық қаланбағандықтан, түбегейлі өзгерістерді қажет етеді. Қазіргі уақытта Қор алдында бағдарламалық қамтамасыз етуді жаңарту - белгілі және ең ірі бағдарлама дайындаушыдан қолданбалы бағдарламалық өнімнің дайын пакетін (лицензиясын) сатып алу міндеті тұр. Пакет параметрлерін күйге келтіру арқылы қажетті атқарымдық үлгісін құру, сондай-ақ пакетті ойдағыдай (енгізу

аясында) пайдалану үшін Қордың мамандарын дайындау талап етіледі. Қойылған мақсатты 2003 жылы орындау үшін Қор тендермен таңдалып алынған IT-технологиялары бойынша эксперт - фирманың көмегімен Қордың қолданыстағы бағдарламалық қамтамасыз етілуін зерттеуді және жаңа бағдарламалық қамсыздандыру сатып алу жөнінде ұсыныстар алуды жоспарлайды. Ұсыныстар жаңа бағдарламалық қамсыздандыру жеткізетін орындаушыны таңдау жөніндегі конкурстық құжаттамаларда бейнеленетін болады. 2003 жылға жоспарланған жалпы сатып алу құны 3 млн. теңгені құрайды (5-қосымша).

3. Қордың бағдарламалы қамтамасыз етілуін жаңарту

Біріктірілген ақпараттық жүйені сатып алу конкурсын жүргізу 2004 жылға жоспарланған, ал оны енгізу - 2004-2005 жылдары жүзеге асырылады. Біркелкі әдістемелік, бағдарламалық және тұжырымдамалық позициялардан біріктірілген ақпараттық жүйені енгізу бірден бірнеше талаптарды шешеді:

Қордың бизнес-процессорлары әртүрлі бағдарламалармен және жүйелермен дайындалған және оларды біріктіру процесі біраз уақытты және қаржы ресурстарын талап ететіндіктен, "құрақталған" бағдарламалық қамтамасыз етуді жеңіп шығу;

онымен қатар халықаралық қаржы есептемелері стандартына көшу мәселесі шешіледі;

Заңға енгізілген өзгерістер жедел бағдарламалық пысықтауларды қажет ететін сәтте, Қор "қуғыншының" ролінде болуды доғарады. Өзгерістер енгізу қажет жағдайда, қате жіберу мүмкіндігін барынша азайтып, тиісті параметрлерді бағдарламалық кодты жазбай-ақ, дәлдеу қажет болады.

Ақпараттық қауіпсіздік деңгейін арттыру;

Жаңа ақпараттық технологияларды, оның ішінде Интернет-технологияларын пайдалану.

2004-2006 жылдары жоспарланып отырған жалпы сату құны 385 млн. теңгені құрайды (5-қосымша).

Қордың біріктірілген ақпараттық жүйесін құру турасындағы инвестициялық жоба зейнетақы активтерін инвестициялық басқару бойынша міндеттерді автоматтандыру, қауіпті басқару жүйесін енгізу, ақпараттың сақталуы және салымшылардың зейнетақы жинақтарының есебін жүргізу ақпараттық қауіпсіздік және Қор қызметінің ашықтығын қамтамасыз етуді кешенді шешуге бағытталған.

Көрсетілген біріктірілген ақпараттық жүйе Қор жұмысының деңгейін арттыру және Қазақстан Республикасы заңдарының талаптарын іске асыру мақсатында зейнетақы активтерін инвестициялық басқару бойынша халықаралық стандарттар, қаржылық есептеменің халықаралық стандарттары, сондай-ақ ISO

9001:2000 сапа менеджмент жүйесінің халықаралық стандарттары негізінде құрылған.
1-қосымша

"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" ЖАҚ-тың 2004-2006 жылдарға арналған маңызды даму көрсеткіштерінің болжамы

1 НК нысаны

N	Көрсеткіштер	Өлшем бірлігі	2002 ж.	2003 ж. есеп	2002 ж. 2003 ж. % барлығы
А	Б	1	2	3	4
1.	Өндірілген өнім (жұмыс, қызметтер саны/құны көрсету) көлемі - барлығы:				
1.1	оның ішінде түрлер бойынша -				
2.	Экспорт, барлығы: -				
2.1	оның ішінде ТМД елдері -				
2.2	алыс шетел -				
2.3	өнім түрлері бойынша: -				
3.	Импорт барлығы:				
3.1	оның ішінде ТМД елдері -				
3.2	алыс шетел -				
3.3	өнім түрлері бойынша: -				
4.	Барлық қаржы көзі есебінен негізгі капиталға инвестиция. лау - барлығы:	млн. теңге			
4.1	қарыз қаражаты есебінен -				
4.1.1	оның ішінде мемлекет.				

	тік бюджет қаражаты есебінен	-			
4.2	меншікті қаражат есебінен	-	9.71	118.42	1219.81
5.	Кіріс, барлығы	-	1230.27	1341.40	109.03
6.	Шығыс, барлығы	-	497.21	644.88	129.70
7.	Негізгі қызмет кірісі	-	1177.64	1267.00	107.59
8.	Өткізілген дайын өнімнің (тауар, жұмыс, қызмет) өзіндік құны:	-			
9.	Жалпы кіріс	-			
10.	Мерзім шығысы, барлығы	-	497.21	644.88	129.70
10.1	жалпы және әкімшілік шығысы	-	497.21	644.88	129.70
10.2	өткізілген дайын өнім (тауар, жұмыс, қызмет) шығысы	-			
10.3	сыйақы түріндегі шығыс	-			
11.	салық салынатын кіріс	-	733.06	696.52	95.02
12.	Корпоративтік табыс салығы	-	227.01	208.96	92.05
13.	Таза кіріс (залал)	-	506.04	487.56	96.35
14.	Дивидендтер, барлығы	-	253.02	243.78	96.35
14.1	оның ішінде мемлекеттік акциялар пакеті	млн. теңге	253.02	243.78	96.35
15.	Пайдадан аударым нормативтері*	%			
16.	Қызмет пайдалылығы	-			
17.	Материалдық емес активтер мен негізгі құрал-жабдықтар амортизациясының шығыны	млн. теңге	38.10	46.51	122.07
18.	Компанияның қызмет. керлер саны, барлығы	адам	172	194	112.79
18.1	Орталық аппарат қызметкерлерінің саны	-	106	134	126.42
19.	Жалақы қоры	млн.			

теңге 147.09 218.00 148.21
20. Компаниялардағы
қызметкердің орташа мың
айлық жалақысы теңге 71.27 93.64 131.40
20.1 оның ішінде, орталық
аппарат қызметкер. мың
лерінің теңге 73.39 95.14 129.64
21 Өнім (жұмыс, қызмет) мың
бірлігінің тарифі теңге
(бағасы) бірлік
үшін
21.1 алдыңғы кезеңге
қарағанда тарифтің
(бағаның) өзгеруі %
22. Несиегерлік берешек млн.
теңге 339.34 190.31 56.08
23. Дебиторлық берешек - 128.02 93.79 73.26

таблицаның жалғасы

N	2004 ж. болжам	2005 ж. болжам	2006 ж. болжам	2006 ж. % 2002 ж.	2006 ж. % 2003 ж.
1	5	6	7	8	9

1.
1.1.
2
2.1
2.2
2.3
3
3.1
3.2
3.3
4
4.1
4.1.1

4.2	200.2	92.4	92.4	951.83	78.03
5.	1349.47	1416.94	1508.86	122.64	112.48
6.	739.04	775.73	812.97	163.51	126.07
7.	1268.00	1316.66	1454.35	123.50	114.79
8.					
9.					
10.	739.04	775.73	812.97	163.51	126.07
10.1	739.04	775.73	812.97	163.51	126.07
10.2					
10.3					
11.	610.43	641.21	695.89	94.93	99.91
12.	183.13	192.36	208.77	91.96	99.91
13.	427.30	448.85	487.12	96.26	99.91
14.	213.65	224.42	243.56	96.26	99.91
14.1	213.65	224.42	243.56	96.26	99.91
15.					
16.					
17.	81.22	82.84	85.32	223.95	183.47
18.	212	212	212	123.26	109.28
18.1	134	134	134	126.42	100.00
19	221.13	221.63	221.83	150.81	101.76
20	86.92	87.12	87.20	122.36	93.12
20.1	88.40	89.00	89.50	121.95	94.07
21					
21.1					
22	171.28	159.29	140.00	41.26	73.56
23	84.41	78.50	69.00	53.90	73.57

2-қосымша

"Мемлекеттік жинақтаушы Зейнетақы қоры" ЖАҚ-тың 2004 жылға арналған кіріс және шығыс болжамы

2 НК нысаны
млн. теңге

N	Көрсеткіштер атауы	2002 ж. есеп	2003 ж. бағам	2004 ж. (болжам) 1 тоқсан	1 жарты

					жылдық
А	Б	1	2	3	4
1	Негізгі қызмет кірісі	1177,64	1267,00	270,00	550,00
2	Өткізілген дайын өнімнің (тауар, жұмыс, қызмет) өзіндік құны:				
3	Жалпы кіріс (1-2 бет)	1177,64	1267,00	270,00	550,00
4	Мерзім шығысы, оның ішінде	497.21	644.88	184.76	369.52
4.1	жалпы және әкімшілік шығысы	497.21	644.68	184.76	369.52
4.2	өткізілген дайын өнім (тауар, жұмыс, қызмет) шығысы				
4.3	сыйақы түріндегі шығыс				
5	Негізгі қызмет кірісі (залал) (3-4 бет)	660.43	622.12	65.24	180.48
6	Қосымша қызмет кірісі (залал)	52.63	74.40	20.00	46.00
7	Кәдуілгі қызметтен салық салғанға дейін түскен кіріс (залал) (5 +(-) 6 бет)	733.06	696.52	105.24	225.48
8	Корпоративтік табыс салығы	227.1	208.96	40.00	70.00
9	Кәдуілгі қызметтен салық салғаннан кейінгі кіріс (залал) (7-8 бет)	506.04	487.56	65.24	155.48
10	Төтенше жағдайлар мен тоқтатылған операциялар кірісі (залал)				
11	Таза кіріс (залал) (9 +(-) 10-бет)	506.04	487.56	65.24	155.48

таблицаның жалғасы

N	2004 ж. (болжам) 9 ай	жыл	2003 ж. 2002 ж. %	2004 ж. 2003 ж. %
1	5	6	7	8
1	850,00	1268,00	107,59	100,08
2				
3	850,00	1268,00	107,59	100,08
4	554,28	739,04	129,70	114,60
4.1.	554,28	739,04	129,70	114,60
4.2.				
4.3.				
5	295,72	528,96	91,43	85,03
6	65,00	81,47	141,37	109,50
7	360,72	610,43	95,02	87,64
8	110,00	183,13	92,05	87,64
9	250,72	427,30	96,35	87,64
10				
11	250,72	427,30	96,35	87,64

3-қосымша

"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" ЖАҚ-тың
2004 жылға арналған ақша ағыны қозғалысының болжамы

3 НК нысаны
млн. теңге

N	Көрсеткіштер атауы	2002 ж. есеп	2003 ж. бағам	2004 ж. (болжам) 1 тоқсан	1 жартыжылдық
А	Б	1	2	3	4
1	Ақша түсімі:	1,168.94	1,318.57	257.20	640.30

I.1 өткізілген дайын өнімнің (тауар, жұмыс, қызмет) өзіндік құны: 1164,55 1295.60 250.00 630.00

1.2 алынған аванстар
1.3 сыйақылар 3.10 12.51 2.20 3.30
1.4 дивидендтер
1.5 роялти
1.6 басқалай түсімдер 1.29 10.46 5.00 7.00

I.2. Ақшаның шығуы 681.16 875.31 271.40 449.20
2.1 өнім берушілер мен мердігерлер шоттары бойынша 216.70 228.60 179.00 250.00
2.2 берілген аванстар 125.99
2.3 жалақы бойынша 112.93 197.29 47.00 97.00
2.4 әлеуметтік қамсыз. дандыру және зейнетақымен қамсыз. дандыру қорларына 11.94 14.27 4.40 9.20
2.5 салық бойынша 332.96 244.41 35.00 80.00
2.6 сыйақылар төлемі
2.7 басқалай төлемдер 6.64 64.85 6.00 13.00
I.3. Операциялық қызмет нәтижесінде ақшаның артуы (+)/кемуі (-) 487.77 443.26 -14.20 191.10
II Инвестициялық қызмет. тен түскен ақша қозғалысы
II.1 Ақша түсімі: 1,053.21 4,043.12 280.00 500.00
1.1 материалдық емес активтердің шығуынан түскен кіріс
1.2 негізгі құрал-жабдық. тың шығуынан түскен кіріс

1.3 басқа да ұзақ мерзімді активтердің шығуынан түскен кіріс

1.4 қаржы инвестициялa. рының шығуынан түскен кіріс 1.053.21 4,043.12 280.00 500.00

1.5 басқа заңды тұлғаларға берілген қарыздан алынған кіріс

1.6 басқалай түсімдер

II.2 Ақшаның шығуы 1,680.64 4,175.66 290.00 375.00

2.1 материалдық емес активтер сатып алу 10.49 9.49 10.00 10.00

2.2 негізгі құрал-жабдықтар сатып алу 20.09 39.17 10.00 25.00

2.3 басқа да ұзақ мерзімді активтерді сатып алу

2.4 қаржы инвестициялa. рын сатып алу 1,650.07 4,127.01 270.00 340.00

2.5 басқа заңды тұлға. ларға қарыз беру

2.6 басқалай төлемдер

II.3. Инвестициялық қызмет нәтижесінде ақшаның артуы (+)/кемуі (-) -627.43 -132.54 -10.00 125.00

III. Қаржылық қызметтен түскен ақша қозғалысы

III.1. Ақша түсімі:

1.1 акциялар және басқа бағалы қағаздар шығарудан

1.2 банкіден қарыз алу

1.3 басқалай түсімдер

III.2. Ақшаның шығуы 176.15 253.02 0.00 243.78

2.1 банкілердің қарыз. дарын өтеу

2.2 меншікті акциялар сатып алу

2.3 дивидендтер төлеу 176.15 253.02 243.78

2.4 басқалай төлемдер

III.3. Қаржы қызметі нәтижесінде ақшаның артуы (+)/ кемуі (-) -176.151 -253.02 0.00 -243.78

БАРЛЫҒЫ: Ақшаның артуы (+)/кемуі (-) -315.80 57.70 -24.20 72.32

Мерзім басындағы ақша 345.32 29.52 87.22 63.02

Мерзім аяғындағы ақша 29.52 87.22 63.02 135.34

таблицаның жалғасы

N	2004 ж. (болжам) 9 ай	жыл	2002 ж. 2003 ж. %	2003 ж. 2004 ж. %
A	5	6	7	8
I.				
I.1	1113,70	1293,60	112,80	98,11
1.1	1100,00	1270,00	111,25	98,02
1.2				
1.3	4,70	12,70	403,49	101,53
1.4				
1.5				
1.6	9,00	10,90	810,12	104,22
I.2.	590,40	859,00	128,50	98,14
2.1	300,00	320,00	105,44	140,04
2.2				
2.3	152,00	200,00	174,70	101,38
2.4	13,40	14,00	119,51	98,13
2.5	105,00	255,00	73,41	104,33
2.6				
2.7	20,00	70,00	976,93	407,94
I.3.	523,30	434,60	90,87	98,05

II.
II.1. 750,00 1700,00 383,88 42,05
1.1
1.2
1.3
1.4 750,00 1700,00 383,88 42,05
1.5
1.6
II.2. 845.00 1,920.00 248.46 45.98
2.1 10.00 10.00 90.50 105.36
2.2 35.00 50.00 194.99 127.66
2.3
2.4 800.00 1,860.00 250.11 45.07
2.5
2.6
II.3. -95.00 -220.00 21.12 165.99
III.
III.1.
1.1
1.2
1.3
III.2. 243.78 243.78 143.64 96.35
2.1
2.2
2.3 243.78 243.78 143.64 96.35
2.4
III.3. -243.78 -243.78 143.64 96.35
Барлығы: 184.52 -29.18 -18.27 -50.58
Мерзім басындағы ақша 135.34 87.22 8.55 295.45
Мерзім аяғындағы ақша 319.85 58.04 295.45 66.54

---

*аудару бойынша

4-қосымша

"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" ЖАҚ-тың 2004 жылға арналған шығыс болжамы

4 НК нысаны
млн. теңге

N	Көрсеткіштер атауы	2002 ж. есеп	2003 ж. бағам	2004 ж. (болжам) 1 тоқсан	2004 ж. (болжам) 1 жарты жылдық
А	Б	1	2	3	4
	Барлығы	497,21	700,08	184,76	369,52
1	Жалпы және әкімшілік шығыс, барлығы	497,21	700,08	184,76	369,52
1.1	Материалдар				
1.2	қызметкер еңбегіне ақы төлеу	147,09	218,00	55,28	110,57
1.3	Жалақыдан аударым	27,25	41,09	7,45	14,89
1.4	Негізгі құрал-жабдық. тар мен материалдық емес активтердің амортизациясы	38.10	46.51	20.30	40.61
1.5	Негізгі құрал-жабдық. тар мен материалдық емес активтерге қызмет көрсету және жөндеу	5.93	17.10	5.14	10.27
1.6	Коммуналдық шығыс	3.13	3.28	1.17	2.35
1.7	Іссапарлар шығысы, барлығы	3.16	2.61	0.61	1.21
1.7.1	белгіленген мөлшер аясында	3.16	2.61	0.61	1.21
1.7.2	мөлшерден жоғары				
1.8	Өкілдік шығыс	0.01	0.02	0.00	0.01
1.9	Қызметкерлердің біліктілігін арттыру шығысы	1.58	7.04	1.66	3.32

1.10 Директорлар кеңесін ұстау шығысы

1.11 Салық шығыстары 2.77 3.59 1.31 2.63

1.12 Кеңсе және типогра. фиялық жұмыстар 11.46 14.25 2.88 5.76

1.13 Байланыс қызметі 50.57 75.34 21.46 42.92

1.14 Күзет шығысы 4.02 4.48 1.31 2.61

1.15 Кеңес беру (аудит) және ақпараттық қызмет 37.96 35.45 11.47 22.94

1.16 Банк қызметі 63.77 83.08 29.05 58.10

1.17 Сақтандыру шығысы 0.37 0.27 0.55

1.18 Сот шығыны

1.19 Келісім шарттарын бұзғаны үшін айыппұл, өсімпұл және тұрақ. сыздық төлемі

1.20 Табысты жасырғаны (кемітіп көрсеткені) үшін айыппұл, өсімпұл

1.21 Ұрлық залалы, мөлшер. ден тыс ысырап, бұзылу, ТМҚ жетіспеуі

1.22 Аренда шығысы 8.32 27.66 7.18 14.36

1.23 Әлеуметтік сала шығысы

1.24 Күмәнді талаптар бойынша резерв құру шығысы

1.25 Мерекелік, жалпы-мәдени, спорттық шаралар жүргізу 3.58 0.48 0.96

1.26 Қайырымдылық көмек

1.27 Басқа да шығыстар 92.10 116.44 17.74 35.47

2 Дайын өнімді (тауар, жұмыс, қызмет) өткізу шығысы, барлығы

2.1 Материалдар

2.2 Қызметкерлер еңбегіне ақы төлеу
2.3 Жалақыдан аударым
2.4 Негізгі құрал-жабдық. тар мен материалдық емес активтердің амортизациясы
2.5 Негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтерге қызмет көрсету және жөндеу
2.6 Коммуналдық шығыс
2.7 Іссапарлар шығысы, барлығы
2.7.1 белгіленген мөлшер аясында
2.7.2 мөлшерден жоғары
2.8 Тиеу, тасымалдау және сақтау шығысы
2.9 Жарнама мен маркетинг шығысы
2.10 Аренда шығысы
2.11 Әлеуметтік сала шығысы
2.12 Басқа да шығыстар
3 Сыйақы түріндегі шығыс, барлығы
3.1 Банк қарызы бойынша
3.2 Өнім берушілер қарызы бойынша сыйақы (процент) шығысы
3.3 Аренда бойынша сыйақы (процент) шығысы
3.4 Басқалай шығыс*

таблицаның жалғасы

N | 2004 ж. (болжам) | 2002 ж. |2003 ж.

|------------------| 2003 ж. %|2004 ж. %
| 9 ай | жыл | |

A	5	6	7	8
Барлығы	554,28	739,04	140,80	105,57
1	554,28	739,04	140,80	105,57
1.1				
1.2	165,85	221,13	148,21	101,44
1.3	22,34	29,79	150,77	72,49
1.4	60,91	81,22	122,07	174,63
1.5	15,41	20,54	288,39	120,15
1.6	3,52	4,70	104,53	143,41
1.7	1,82	2,43	82,72	92,92
1.7.1	1,82	2,43	82,72	92,92
1.7.2				
1.8	0,01	0,02	170,00	100,00
1.9.	4,97	6,63	446,01	94,25
1.10				
1.11	3,94	5,26	129,84	146,38
1.12	8,65	11,53	124,34	80,89
1.13	64,38	85,84	149,00	113,94
1.14	3,92	5,23	111,33	116,63
1.15	34,41	45,88	93,38	129,42
1.16	87,15	116,20	130,29	139,86
1.17	0,82	1,10	298,75	
1.18				
1.19				
1.20				
1.21				
1.22	21.53	28.71	335.03	103.06
1.23				
1.24				
1.25	1.44	1.92	53.60	
1.26				
1.27	53.21	70.94	126.43	60.92
2				
2.1				
2.2				

2.3
2.4
2.5
2.6
2.7
2.7.1
2.7.2
2.8
2.9
2.10
2.11
2.12
3
3.1
3.2
3.3
3 . 4 *

---

* жиынтық шығыстан 10% асқанда негіздеме болуы қажет

5-қосымша

"Мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры" ЖАҚ-тың іске асырылуы 2004-2006 жылдарға жоспарланған инвестициялық жобалар тізбесі

5 НК нысаны
млн. теңге

N Р/н	Жоба атауы	Іске асыру мерзімі	Жалпы құны	Қаржыландыру көзі
1	Біріктірілген ақпараттық жүйе құру	2003-2006 жыл	503.4	Қордың меншікті қаражаттары есебінен
	1. Бағдарламалық техникалық кешенді жаңғырту		115.6	Қордың меншікті қаражаттары есебінен
	2. Қолданбалы бағдарламалық			Қордың меншікті қаражаттары

қамсыздандыруды 2.8 есебінен
кешенді жүйелі талдау
3. Қордың бағдарламалық Қордың меншікті
қамсыздандырылуын қаражаттары
жаңарту 385.0 есебінен

таблицаның жалғасы

N Р/н	Жоба атауы	жылдар бойынша қаржыландыру				
		01.01.07ж. Қалдық	01.01.04ж. игерілгені	2004 жыл (болжам)	2005 жыл (болжам)	2006 жыл (болжам)
1	Біріктірілген ақпараттық жүйе құру	118.4	200.2	92.4	92.4	
	1. Бағдарламалық техникалық көшенді жаңғырту	115.6				
	2. Қолданбалы бағдарламалық қамсыздандыруды кешенді жүйелі талдау	2.8				
	3. Қордың бағдарламалық қамсыздандырылуын жаңарту		200.2	92.4	92.4	

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК